

Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 7 šilingov
mesečna naročnina 25 šilingov
celoletna naročnina 250 šilingov
P. b. b.

LETNIK XL.

CELOVEC, PETEK, 15. FEBRUAR 1985

ŠTEV. 7 (2213)

Univerza je bila dobro pripravljena

Pedagogi celovške univerze so informirali koroški deželni zbor o potrebi po ohranitvi in izboljšanju skupne šole

Poslanci koroškega deželnega zbora so se na drugem sestanku ustavnopravnega odbora prejšnji četrtek podrobno informirali o pedagoških argumentih za ohranitev obstoječe dvojezične šolske ureditve. Znanstveniki celovške univerze za izobraževalne vede pod vodstvom prorektorja dr. Güntherja Hödla so obširno tolmačili svoja že znana stališča za ohranitev in izboljšanje dvojezičnega šolstva na južnem Koroškem. Vsakdo ima sedaj tudi možnost se izčrpno baviti z njihovim mnenjem, saj sta dr. Gsettnerja in dr. Larcher pedagoške utemeljitve svojih stališč objavila tudi v knjižni obliki (glej spodaj).

Skupni komunike trih v dežel- nem zboru zastopanih strank, ugo- tavlja, da se je na sestanku razvi- lo stvarno vzdušje in živa razpra- va. Iz komunikacije je tudi razbra- ti, da univerza jasno zagovarja obstoj sedanje ureditve, zgleda pa, da se pisecem izjave ni zdelo potrebno omeniti reformnih predlogov uni- verze, čeprav danes že vsadko ve, da so ti reformni predlogi jedro stališča univerzitetnih strokovnja- kov. Kdor pa pozna stališča dr. Gsettnerja, Larcherja, Wakouniga in drugih pedagogov ve, da so de- želne politike gotovo opozorili na

dolgoročne posledice, ki bi jih ime- lo vsakršno ločevanje šolarjev, v škodo sožitja obeh narodnih skup- nosti na Koroškem. Izvajanjem uni- verze je sledilo večje število posla- ncev z deželnim glavarjem Leo- poldom Wagnerjem na čelu, z raz- liko, da tokrat deželnega svetnika Haiderja pri seji ni bilo.

PRIMAT POLITIKE

Komunike govori tudi o soglasju univerze in poslancev glede 'prima- ta politike' v manjšinskem šolskem vprašanju. S tem signalizirajo de- želnozborske stranke občito, da bo konec koncev le odločilna njihova

politična volja. Ne bodo mogli pa mimo dejstva, da niti zastopniki šol- skih oblasti, niti univerzitetni stro- kovnjaki niso imeli niti enega argu- menta za ločevanje šolarjev po na- rodnosti. To bo še trd oreh za stran- ke.

Dr. Petra Gsettnerja pa smo pred nastopom v deželnem zboru še vpra- šali kako si razlaga dejstvo, da ga na eni strani v časopisu osebno di- famirajo, na drugi strani pa ga po- slušajo kot pedagoga v deželnem zbu- ru. „V tem lahko vidimo dvojno stra- tegijo: na eni strani vabiti, na drugi strani groziti z dvignjenim kazalcem. Druga možnost pa je ta, da vidimo v tem 'hiringu' začetek stvarne dis- kusije o manjšinskem vprašanju, ki ga zelo pozdravljam, medtem ko vi- dim v članku v KTZ okoren in slep udarec na vse strani, pri katerem se je avtor zavedal, da lovi v kal- nem. Zato je verjetno raje ostal v anonimnosti, da se ne bi blamiral.“ je dejal Gsettnerja. „Medtem ko posla- nci deželnega zbora zgleda cenijo stvarne ugotovitve univerzitetnih znanstvenikov. Kateri politik danes ne bi rad skočil na 'reformni vlak', ki že vozi?“

Dvojni praznik Založbe Drava

Založba Drava je za slovenski kulturni praznik 8. februarja vabila najprej na predstavitve novih knjižnih izdaj svojega letošnjega založniš- kega programa, nato pa še na otvoritev prenovljene knjižarne „Naša knjiga“ v Celovcu.

Predstavitve knjig je bila namenjena zastopnikom koroškega tiska, katerim je urednik Založbe Drava Peter Wieser predstavil osem knjig, zate, pa so navzoči avtorji dr. Larcher, dr. Gsettnerja in akademik Vid- mar spregovorili o svojih knjigah.

Otvoritev prenovljene knjižarne je privabila — kot kaže naša slika — številne ljubitelje slovenske knjige, med njimi tudi najvišje predstavnike mesta Celovec in Ljubljana.

O obeh dogodkih obširneje poročamo na tretji strani.

MINISTER MORITZ:

Ne samo s folkloro, z aktualnimi vprašanji manjšine seznanjati vso Avstrijo

Prosvetni minister dr. H. Moritz je zadnjo nedeljo na posebnem raz- govoru s predstavnikom Slovenske prosvetne zveze in Krščanske kulturne zveze Jankom Mallejem in Her- bertom Seherjem dal nekaj zanimi- vih in vzpodbudnih izjav v zvezi z manjšinskim vprašanjem. Razgovor je potekal v okviru srečanja raznih avstrijskih kulturnih iniciativ za raz- voj in pospeševanje ogrožene ljudske kulture v Avstriji.

Moritz je sprva povedal nekaj že znanih ugotovitev o tem, da so manj- šine obogatitev za državo in da je treba storiti vse za ohranitev iden- tیتete narodnih skupnosti v Avstriji. Povzel pa je pobudo Janka Malleja, da je manjšini treba pomagati pri premagovanju njene izolacijske si- tuacije in avstrijsko prebivalstvo se- znanjati s kulturnopolitičnim izročil- lom koroških Slovencev. Pri tem je še posebej poudaril, da h kulturi manjšine ne spada samo pesem in narodna noša — kakor gleda večina avstrijskega prebivalstva na narodne

manjšine —, temveč predvsem vpra- šanja vsakdanjega življenja in social- nega ustroja, kar šele v celoti more izpopolniti sliko naše narodne iden- tیتete. V tej zvezi se je Moritz izre- kel tudi za to, da bi morali tudi me- diji posvetiti več pozornosti narodnim skupnostim v Avstriji.

Srečanje z ministrom je bilo ob priliki otvoritve novih povečanih prostorov delovne skupnosti avstrij- skih kulturnih iniciativ (ARGE Re- gion-Kultur) v Reiprechtspolla bli- zu Eggenburga na Nižnjem Avstrij- skem. Ob otvoritvi novih prostorov je prišlo tudi do ustanovitve organi- zacije „ARGE Region-Kultur“, ki si bo s pomočjo prosvetnega ministr- stva prizadevala za pospeševanje ogrožene ljudske kulture v Avstriji. Na ustanovnem občnem zboru se je v to ustanovo vključilo devet avstrij- skih kulturnih organizacij, med njimi tudi Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza, ki sta prevzeli funkciji podpredsednika oz. tajnika.

KNJIGA „DVE KULTURI, DVA JEZIKA, ENA ŠOLA“

Pomemben prispevek k reševanju dvojezičnega šolstva

Med knjigami, ki jih je Založba Drava minuli teden predstavila v okviru tiskovne konference, je tudi knjiga „Zwei Kulturen, zwei Spra- chen, eine Schule“ (Dve kulturi, dva jezika, ena šola), katero sta napisala dr. Peter Gsettnerja in dr. Dietmar Larcher, oba pedagoga na celovški univerzi, ki sta s to publikacijo učin- kovito posegla v diskusijo o dvoje- zičnem šolstvu na Koroškem.

Zaradi aktualne problematike je bilo za knjigo veliko zanimanje in tudi mnogo vprašanj, na katera sta avtorja odgovarjala. Povedala sta, da želita s knjigo vnesti v razpravo o dvojezičnem šolstvu nove prijeme in tako pokazati, da take diskusije ni treba voditi za zaprtimi vrati, am- pak svoje predstave izraziti javno, jih izpostaviti demokratični razpravi in znanstveni kritiki. Zato sta v knji- gi napisala tudi teoretično utemelji- tev strukturnega koncepta za refor- mno iniciativo v manjšinskem šol- stvu, objavljeno v dodatku knjige.

Avtorja se zavedata, da sta se loti- la zelo pereče problematike, katero bo možno reševati le skupno s pri- stojnim ministrom, ki naj bi z novi-

mi metodami pomagal odstraniti ob- stoječe predsodke. Avtorja utemelju- jeta, zakaj sta proti ločitvi dvoje- zičnega pouka. To dokazujeta na os-

novi raznih političnih ukrepov in prakse v drugih deželah in na osno- vi Evropskega sveta, ki je svetoval, naj v ZRN otroke tujih delavcev vključijo v skupne šole. Dr. Gsettnerja in dr. Larcher sta povedala, da bodo učitelji in vsi odgovorni za dvojezič- no šolstvo morali priti do spoznanja, da je jezik več kot samo komunika- cijsko sredstvo. Materin jezik je tudi jezik zgodovine — naše skupne zgo- dovine in kulture, zato se razlikuje od tujega jezika. Zato je dvojezični pouk več kot samo pouk jezika, me- nita avtorja, da ga je treba istove- titi s simboli, ki naj veljajo in do- prinašajo k spravi med obema nara- doma v deželi.

Knjiga „Zwei Kulturen, zwei Spra- chen, eine Schule“ vsebuje vrsto na- svetov pedagogov dvojezičnih šol, ka- ko naj pristopajo k novim prijemom dvojezičnega pouka; je pa tudi v oporo vsem, ki se s to problematiko bavijo, zlasti staršem, ki imajo šolo- obvezne otroke.

Knjigo „Zwei Kulturen, zwei Spra- chen, eine Schule“ je izdal Slovenski znanstveni inštitut kot 9. zvezek svo- je zbirke Disertacije in razprave.

Občinske volitve marca letos

V nekaj tednih, 17. marca, bomo na Koroškem vo- lili nova občinska zastopstva. Iz vidika slovenske na- rodne skupnosti na Koroškem so med vsemi najrazlič- nejšimi volitvami prav volitve v občinske odbore še najbolj pomembne in relevantne. Komunalna raven je tista politična raven, kjer koroški Slovenci bodisi preko samostojnih list ali tudi preko list večinskih strank lah- ko še najbolj neposredno vplivamo in soddoločamo o družbenopolitičnih dogajanjih v posameznih občinah in s tem tudi o političnem ozračju glede manjšinskega vprašanja.

Moralno politična integriteta občinskega odbornika- koroškega Slovenca ter njegovo konkretno zavzemanje za dobrobit vseh občanov ne glede na jezikovno pripad- nost je lahko najbolj ustrezna oblika prepričevanja na- ših sodeželanov o utemeljenih potrebah in zahtevah slo- venske narodne skupnosti na Koroškem. Povsod tam, kjer so koroški Slovenci kot občinski odborniki bodisi na samostojnih listah ali tudi na listah večinskih strank s konkretnim delom v korist občanov in v korist mir- nega sožitja obeh narodov v deželi dokazali svojo vero- dostojnost, so tudi v manjšinskem vprašanju spreminjali javno mnenje v korist slovenske narodne skupnosti in mirnega sožitja. Nasprotno pa tam, kjer takega priza- devanja slovenskih občinskih odbornikov — ne glede na listo, na kateri so bili izvoljeni — ni bilo, tudi v manjšinskem vprašanju ni prišlo do premika v javnem mnenju, kaj žele, da bi prišlo do kakšnih konkretnih

rešitev naših utemeljenih zahtev (npr. glede napisov, otroških vrtec, uradnega jezika itd.).

Iz tega sledi, da bomo morali učinkoviti komunalni politiki v bodoče posvečati še več pozornosti kot do- slej in vanjo vlagati še več energije. V zadnjem deset- letju je bil na tem področju predvsem s Klubom sloven- skih občinskih odbornikov narejen velik korak. Ob teh in po teh volitvah pa bo potrebno, da se bo delo na komunalnem področju intenziviralo, da bomo našli pred- vsem tudi ustrezno obliko za koordinacijo med vsemi slovenskimi občinskimi odborniki, pa naj bodo izvolje- ni na samostojnih listah ali tudi na listah večinskih strank.

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem se bo v bodoče še bolj zavzemala za uspešno delo Kluba slo- venskih občinskih odbornikov, seveda pa vidi in po- udarja potrebo, da mora Klub postati mesto povezo- vanja in sodelovanja vseh slovenskih občinskih odbor- nikov, ki potrebujejo in želijo strokovno pomoč — ne glede na listo, na kateri so izvoljeni.

Ob letošnjih volitvah v občinske odbore bo ZSO izdala volilne proglase za posamezne občine na južnem Koroškem. Pri tem bomo povsod tam, kjer večinske stranke niso iskale in ne iščejo konstruktivnega sodelo- vanja s koroškimi Slovenci, podprli samostojne liste; kjer pa so dane možnosti takega sodelovanja, bomo skupaj z našimi krajevnimi odbori konkretizirali naša stališča.

dr. Marjan Sturm poslovodni tajnik ZSO

Haider razbija FPÖ

Kdor druge ostro kritizira, mora pač računati s tem, da ga bodo tudi drugi ostro prijeli. Tako je predsednik FPÖ Steger zavrnil Hai- derjevo ultimativno zahtevo, da ga mora zvezno strankino vodstvo braniti pred napadi socialistov, sicer da bo prisiljen izstopiti iz FPÖ in razmisliti o ustanovitvi lastne stran- ke. Steger je menil, da bi bilo Hai- derja predvsem treba zavarovati pred pohvalami iz „napačnega ko- ta“, pri čemer je mislil Burgerjevo NDP, ki je pokazala največjo nav- dušenje za Haiderjevo zadržanje v zadevi Reder-Frischenschlager.

Haider se torej skuša spet en- krat profilirati s šiljenjem na skraj- no desnico — tokrat tako očitno, da je to preveč celo njegovi lastni stranki. Morda pa bi bila ravno to ugodna priložnost, da se FPÖ znebi tistih, ki po mnenju široke javnosti dejansko pomenijo nevar- nost za demokracijo v Avstriji?

PREBERITE

1. Ob Rederju se ločijo duhovi
2. Komu je celovška uni- verza trn v peti?
3. Prešernove nagrade 1985 — med nagra- jenci tudi Gustav Ja- nuš
4. Posebej za Slovenski vestnik: Zapis iz Mar- zabotta
5. Nekaj misli k razpravi o enotnem slovenskem kulturnem prostoru
6. Sankaška tekma za pokal regije Koroška- Slovenija

Ob Rederju se ločijo duhovi

Povsod sili na dan nepremagana nacistična preteklost

Tako imenovana „zadeva Reder-Frischenschlager“, ki še vedno zaposluje najširšo javnost, je prizadela veliko škodo mednarodnemu ugledu Avstrije. Reakcije v svetu segajo od izrazov začudenja in nerazumevanja tja do najostrejših kritik in obsodb ter nedvoumih protestov. Ravno zaradi tega, ker je zadeva tako močno odjeknila, pa bi lahko ugotovili, da je imela tudi svoj pozitivni učinek. Že dolgo v Avstriji namreč ni bilo tako aktualno vprašanje premagovanja nacistične preteklosti — vprašanje, ki so ga v naši državi že 40 let odpirali in prekrivali, pa je zato zdaj s toliko večjo silo bruhalo na dan. In ob tem vprašanju — torej ob Rederju kot sprožilnem elementu se jasno ločijo duhovi.

Današnje razčiščevanje prihaja seveda z veliko zamudo in zaradi časovne odmaknjenosti razumljivo poteka v precej omiljeni obliki. Toda kljub temu prihajajo na dan zanimive podrobnosti, ki domači in mednarodni javnosti odkrivajo precej drugačno podobo Avstrije, kot smo je bili vajeni: doslej skrbno negovana legenda o „prvi žrtvi“ je veljavna le delno in pogojno, kajti najmanj takšno težo ima tudi druga plat — namreč nacistična preteklost velikega dela avstrijskega prebivalstva. In kar je posebno značilno: ta preteklost sega globoko v sedanost.

TRISTRANKARSKA SORODNOST

Bilo bi povsem zgrešeno, če bi breme nepremagane preteklosti valili samo na eno stranko, kajti ravno v tem vprašanju se kaže velika sorodnost v krogu tako v pozitivnem kakor še posebno v negativnem smislu znane strankarske troedinosti. Vse tri stranke so bile po visokih in tudi najvišjih predstavnikih vključene v dolgoletna prizadevanja za pomilostitev in predčasno izpustitev vojnega zločinca Rederja in je njihovo sedanje taktiziranje v tem vprašanju pravzaprav le medsebojno tekmovanje, kateri bo uspelo bolj prepričljivo nagovoriti tabor nacionalno in ideološko izgrajenih včerajšnjikov.

To ljubimkanje s preteklostjo je prisotno v vseh treh strankah, v eni seveda manj in v drugi bolj. Pa

tudi znotraj posameznih strank tozadevno ni enotnih pogledov, marveč je opaziti precejšnja nesoglasja, ki ponekod pomenijo že prave prepade.

SOCIALISTI RAZDVOJENI

Posebno v socialistični stranki, kjer je prejšnji teden samo s pritiskom še za silo uspelo obdržati strankarsko disciplino pri glasovanju o ÖVP-jevski nezaupnici Frischenschlagerju, so v pogledih na vprašanja nacistične preteklosti in sedanosti zelo velike razlike. Kritika vloge, ki jo je strankino vodstvo odigralo pri obrambi vladne koalicije, ne prihaja samo iz vrst starih antifašistov, ki odkrito govorijo o izdaji protifašističnih tradicij socialdemokratov; grožnje z odstopom in protestom vračanje članskih izkaznic zajemajo tudi mlajše kroge, kjer prav tako dvomijo o potrebi in upravičenosti nadaljnje povezave s svobodnjaki. Kancler Sinowatz se gotovo zaveda nevarnosti take razdvojenosti, zato je morda tudi njegov najnovejši „beg naprej“ v vprašanju atomske elektrarne Zwentendorf le poskus, da bi kritike v lastnih vrstah zaposlil z novim problemom hkrati pa razpihal iskre neenotnosti tudi pri ljudski stranki, kjer prav v vprašanju jedrske energije obstojajo velika nasprotja.

DVOJNA MORALA ÖVP

Razdvojena je ljudska stranka tudi v vprašanih nacistične preteklosti

sti in posebej Rederja. Njen verbalni nastop proti Frischenschlagerju ni bil samo prozorna taktična igra, temveč tudi izraz dvojne morale. Prav v vrstah ÖVP so namreč doma glavni nosilci raznih psevdohumanih akcij, povezanih z zločinsko preteklostjo ter današnjo oz. bodočo usodo nekdanjega SS-Sturmabführerja Rederja. Zato ima ta stranka še najmanj moralne in kakršnekoli druge pravice, deliti drugim nauke — zlasti če pomislimo na vlogo, ki so jo odigrali in jo še igrajo v tem vprašanju razni Gortoni in Guggenbergerji na Koroškem ali Tomani na Tirolskem in Ratzenböcki na Zgornjem Avstrijskem, pa še mnogi drugi ÖVP-jevski veljaki širom Avstrije. Torej je ljudska stranka tudi v tem vprašanju ostala zvesta svoji neverodostojnosti, ki jo s pridom manifestira že vse od tedaj, ko se je znašla v opoziciji.

FPÖ: HAIDER SPET NAPADA

Medtem ko se pri obeh velikih strankah vsaj del njunih vodilnih ljudi in navadnih članov trudi, da bi obvarovali ugled, pa se razmere pri svobodnjakih bolj spreminjajo v politično klovnerijo, v kateri se koroški Haider vedno znova ponuja za vodilnega klovna. In to dela — če je potrebno — tudi za ceno takšnih prekuceljav, kakršnega je napravil prav v zadevi Reder-Frischenschlagerju. Seveda pa sta tako njegov prvotni poklon Frischenschlagerju, ker je vojnega zločinca osebno sprejel in pozdravil, kakor tudi njegov sedanji ukor istemu ministru, ker je svojo napako priznal in jo obžaloval in se oprostil celo Židom(!), le izraz duhovne dedščine, ki jo v drugih strankah vsaj skušajo potisniti v ozadje in jo prekriti, medtem ko se je pri svobodnjakih prav nič ne sramujejo.

Tako vidimo, da v Avstriji še danes, štirideset let po zmagi nad nacifašizmom, na vseh koncih in krajih sili na dan nepremagana preteklost. O tem zlasti govorijo tudi nešteta pisma bralcev, katerih avtorji v mnogih primerih brez vsakega sramu pišejo stvari, ki nedvoumno pomenijo javno širjenje nacistične miselnosti. Dejstvo, da avstrijsko pravosodje ostaja ob takih pojavih popolnoma pasivno, kljub jasnim določilom zakona o nacistih in zlasti 9. člena državne pogodbe, skriva v sebi nevarnost, da Avstrija svoje nacistične preteklosti še dolgo ne bo premagala.

Šlo je za slovenščino v televiziji in radiu, pri železnici in pošti

Kot smo že poročali so se zastopniki koroških Slovencev prejšnji teden razgovarjali s prometnim ministrom dr. Ferdinandom Lacino o celoviti oskrbi manjšine s televizijskim in radijskim programom in o potrebi uveljavljanja slovenščine pri železnici in pošti. Minister je med drugim povedal, da je delovanje TV-pretvornika v Zitari vasi odvisno od politične odločitve urada zveznega kanclerja, ta pa do sedaj še ni zavzel stališča. Zato pa so se medtem že pojavili glasovi s politično desnega roba, ki odrekujejo koroškim Slovincem pravico do sprejemanja televizijskega signala rtv-Ljubljana. Javili pa so se tudi tisti, ki postavljajo lastne oddajnike v Italiji in bi radi podrl oddajni monopol ORF-a.

Iz vrst slovenskega prebivalstva pa prihajajo še vedno solidarnostne izjave Slovenskemu prosvetnemu društvu „Trti“ v Zitari vasi. „Tudi mi v Železni Kapli bi radi gledali slovenski televizijski spored“, je rečeno v enem izmed solidarnostnih pism krajevnih prosvetnih društev, ki odločno opozarjajo na dvojno mero, ki velja na Koroškem: „kar smejo prebivalci Celovca, to ni dovoljeno prebivalcem Podjune, predvsem tistim ne, ki si želijo oddaj v materinem jeziku!“ V drugih pismih pa je rečeno, da potrebujemo pretvornike za vso dvojezično ozemlje, vrhu tega pa lastne slovenske oddaje v avstrijski televiziji!

AVSTRIJSKA ZNAČILNOST:

Vojni zločinec oskrbljen - žrtve fašizma pa zapostavljene

Že davno prej, preden se je v Italiji kot vojni zločinec obsojeni SS-Sturmabführer Reder lahko predčasno vrnil v Avstrijo, je bilo v naši državi širokogrudno poskrbljeno za njegov telesni blagor. Tako ob prihodu ni bil deležen samo visokega sprejema in nato vse oskrbe v kasarni na Nižjem Avstrijskem, temveč ga je čakala tudi izdatna pokojnina, ki mu je bila s pomočjo formalističnih tolmačenj predpisov priznana že leta 1967. Predvsem pa mu bodo zdaj na voljo sredstva, ki so jih zbrali njegovi prijatelji v Avstriji in drugod in ki baje znašajo več milijonov šilingov. Reder, ki je prejšnji teden zapustil kasarno in se baje zatekel k sorodnikom na Dunaju, torej ne bo trpel pomanjkanja — čeprav ne bi prišlo do „zaposlitve“ pri koroškem ÖVP-jevskem poslancu Gortonu, ki mu je delo in nov dom ponudil že takrat, ko je še prestajal svojo kazen v Gaeti. Njegova pokojnina znaša namreč več kot 7000 šilingov mesečno, mnogo več, kot prejema na tisoče in desetisoče avstrijskih delavcev, ki so celo življenje garali in redno plačevali svoj prispevek za pokojninsko zavarovanje.

Takšna skrb za bivšega SS-ovskega oficirja in pravomočno obsojenega vojnega zločinca pa je značilna in naravnost izizvalna zlasti tedaj, če pogledamo, kako ista Avstrija na drugi strani obravnava žrtve tistega zločinskega režima, kateremu je Reder zvesto služil.

Znano je, da tistim avstrijskim patriotom, ki so preživeli nacistično nasilje in se pred 40 leti vračali iz taborišč in zaporov, nihče ni priredil uradnih sprejemov in so se morali potem še dolga leta trdo boriti, da so jim popravili vsaj materialno škodo in priznali malenkostno podporo. Odnos avstrijskih oblasti do slovenskih izseljencev je bil v tem okviru posebno poglavit: leta 1945 so jih hoteli nagnati nazaj v nemška taborišča in tudi vprašanje njihove odškodnine je klasičen primer diskriminacije.

Na eni strani torej širokogrudno obravnavanje vojnih zločincev in obremenjenih nacistov in na drugi strani diskriminacije žrtev nacizma — tudi to je del nepremagane nacistične preteklosti, ki slej ko prej bremeni Avstrijo.

SOCIALISTIČNA MLADINA CELOVCA:

Proti Haiderju-za dvojezično šolo

Minulo nedeljo je imela okrajna organizacija Socialistične mladine za Celovec-mesto svojo konferenco. Na svojem zborovanju so udeleženci zavrnili nemškonacionalno gonjo proti skupni vzgoji slovensko in nemško govorečih otrok na dvojezičnem ozemlju. Soglasno so se izrekli za dvojezično šolstvo na Koroškem in zahtevali dvojezično ljudsko šolo — če bi se izkazala taka potrebna — tudi v Celovcu.

V zvezi s sprejemom Rederja in posebej z izjavo Haiderja, da Frischenschlager ni sprejel kriminalca, temveč vojaka, ki je med vojno samo izpolnjeval svojo domovinsko dolžnost, socialistična mladina v Celovcu zahteva Haiderjev odstop iz vseh javnih položajev. Svojo zahtevo utemeljujejo s tem, da se socialistična mladina vedno postavlja proti pojavom nemškonacionalnih in desnoekstremnih tendenc.

„Kaj se dogaja na univerzi?“, tako se je glasil naslov „posebnega“ članka v glasilu koroške socialistične stranke v soboto 2. 2. 1985. Članek, ki je že zgolj zaradi posebnega grafičnega oblikovanja marsikaterega bralca spominjal na nedeljske pridige deželnega glavarja samega, vsebuje masivne grožnje proti nekaterim sodelavcem celovške univerze. Pisec je ostal do danes anonimen, očitki pa so še vedno neutemeljeni, vendar nepreklicani.

Že dejstvo, da je bil članek napisan „s posebne strani“ (von besonderer Seite) da sklepajo, da ne gre za muho enodnevnico, temveč za politično preračunan novinarski korak. Zanimivo je tudi, da se je pojavil ta članek ravno par dni preden so zastopniki univerze v deželnem zboru zagovarjali potrebo po ohranitvi in izgraditvi dvojezične šole. Lahko pa ga vidimo tudi kot sestavni del socialističnega volilnega boja. Vsekakor tudi pripadnikom slovenske narodne skupnosti ne more biti vseeno kako ravna koroška politika s tistimi, ki se upajo javno upreti „sveti strankarski trojici“ v manjšinskem vprašanju in drugje.

„Posebnež“, ki je tako neodgovorno napisal ta članek, skuša v šestih stolpcih ustvariti vtis, da „maloštevilni sodelavci“ univerze škodujejo univerzi in demokraciji na Koroškem, da pa je pisec sam najkorektnjša ose-

ba na Koroškem, ki nobenemu ne bo niti skrivila lasu, niti kogarkoli omejevala glede kakršnekoli svobode.

Sodelavcem univerze očita ta pisec, da spreminjajo univerzo v strankarske centra-

le, da ustanavljajo nove stranke, vnašajo razprtja v deželo, da so arogantni proti koroškemu prebivalstvu in da škodujejo koroški demokraciji! Čeprav ta „posebnež“ zagotavlja, da univerzitetnim sodelavcem noče omejevati pravice do političnega udejstvovanja, lahko preberemo neutemeljeno grožnjo, „da bo treba proti nekaterim ukrepati, ki škodujejo demokraciji.“

Takih političnih intervencij ostale univerze izven Koroške sploh ne poznajo in verjetno imajo časopisi v drugih zveznih deželah višjo novinarsko raven, tako da drugje takih pavšalnih napadov verjetno sploh še niso doživeli.

UNIVERZA PROTESTIRA

Univerza se je takoj postavila proti takš-

nim metodam. Rektor univerze, dr. Hans-Joachim Bodenhöfer, je skupaj z zastopnico zveze asistentov in s predsednikom visokošolske zveze pismeno protestiral proti takemu nevdržnemu poročanju. Zastopniki

univerze očitajo časopisu, da pisec članka ni navedel NITI ENEGA DEJSTVA v potrdilo svojih očitkov, redakcija si mora v tej zadevi pustiti dopasti tudi očitke, da se poslužuje sumničnega in gonje in ne načel, ki jih sicer zagovarja pri novinarskem delu.

Na napade so odgovorili tudi tisti štirje sodelavci univerze, ki jih anonimni pisec denuncira, da povezujejo politiko s pokli-
cem, in jim priporoča, naj si svoj „Hauptquartier“ poiščejo drugje. Dr. Peter Gsetzner, dr. Wolfgang Holzinger, dr. Manfred Moser in dr. Gerhard Steingress stvarno zavračajo očitke in ugotavljajo, da so približno 150 znanstvenih publikacij, ki so jih objavili v mednarodnih strokovnih glasilih, skupaj napisali le, ker so dobro znali ločiti svoj poklic od ostalega političnega angažmaja. Sa-

moumevno se jim tudi zdi, da se v javnem nastopu poslužujejo svojega znanja, arogantnost pa očitajo tistemu, ki izrablja svojo pozicijo oblasti za to, da kontrolira mnenje v deželi in drugim deli pavšalna pojasnila.

KOMITE: WAGNER NAJ POMAGA NAJTI AVTORJA ČLANKA

Tudi nadstrankarski komite za obrambo dvojezičnega šolstva na Koroškem se je na zadnji seji baval z napadi na sodelavce univerze, saj pozna prizadete kot zaslužne delavce za ohranitev in izboljšanje dvojezične šole na Koroškem. V odprtem pismu predsedniku socialistične stranke Leopoldu Wagnerju zahteva komite, naj Wagner pomaga poiskati avtorja članka, da bodo nevzdržna podtikavanja preklicana. Posebej pa poudarja komite, da ta anonimni članek niti po načinu, niti po vsebini ne prispeva k izboljšanju emocionalnega stanja v kočljivem manjšinskem vprašanju, niti ne pomaga spravi razpravo na stvarnejšo raven. Ravno to pa je SPÖ v zadnjem času tudi hotela, vsaj tako je zatrjevala.

Iz članka v KTZ je jasno razbrati, da razburjajo pisca članka aktivnosti univerze glede manjšinskega vprašanja, vendar „stare stranke“ — kot jih avtor sam imenuje — s takimi napadi mladine in drugih kritično mislečih ljudi ne bodo znali navezati nase.

Komu je univerza trn v peti?

O nevzdržnih očitkih in osebni denunciaciji

OB OTVORITVI PRENOVLJENE KNJIGARNE „NAŠA KNJIGA“

Založba Drava predstavila osem novih knjig

V zadnji številki našega lista smo kratko poročali, da je Založba Drava pretekli petek predstavila obsežen snop knjig, ki jih je pred časom sprejela v svoj knjižni program. Res je, da pri nekaterih knjigah gre za naslove, ki so javnosti bili predstavljeni že konec minulega leta na Dunaju, vendar so tudi predstavniki koroškega tiska z zanimanjem segli po novih izdajah, ki so v glavnem namenjene bralcem so v glavnem namenjene bralcem večinskega naroda, saj v glavnem gre za prevode slovenskih del v

in dr. Dietmarja Larcherja **Zwei Kulturen, zwei Sprachen, eine Schule**, ki že v naslovu napoveduje, da avtorja obravnava pereče manjšinsko šolsko vprašanje na Koroškem. Zaradi aktualnosti se z imenovano knjigo podrobneje bavimo na posebnem mestu že v tej številki (op. ured.)

Pomemben prispevek k narodno-politični zgodovini na Koroškem je nova izdaja Jarnikovih **Pripomb o germanizaciji Koroške** s študijami in analizami, ki jih je napisal dr. Bo-

zornosti. Prepričani pa smo, da bo pravo odmevnost našla med bralci in literarnimi kritiki, saj je Močilnik s svojimi objavami v Mladju že opozoril nase. Tudi v našem listu bomo o Močilnikovem knjižnem prvencu še pisali. Gotovo bo prišlo do odmeva tudi o drugih knjigah, ki jih je Založba Drava v sodelovanju z Založništvom tržaškega tiska in Slovenskim znanstvenim inštitutom izdala v nemških prevodih oz. izvirnikih, predvsem pa želimo, da bi po novih knjigah segli tudi naši rojaki, saj v le-teh gre za našo kulturo, zgodovino, naše šolstvo in za našo književnost.

„NAŠA KNJIGA“ V NOVI PREEBLEKI

„Zdaj smo torej ‚Našo knjigo‘ prenovili s stisto snovjo, ki so knjige iz nje: z lesom.“ Tako je vodja Založbe Drava Lojze Wieser začel svoj uvod potem, ko je na otvoritveni slovesnosti pozdravil številne goste, med njimi predsednico občinske skupščine m. Ljubljana Tino Tomlje, celovškega župana Leopolda Guggenbergerja, generalnega konzula SFRJ v Celovcu dipl. inž. Marka Kržišnika ter vse, ki so s svojo prisotnostjo pokazali odnos do naše slovenske založbe oz. slovenske knjige. Tako smo pretekli petek v „Naši Knjigi“ srečali številne predstavnike kulturnega in političnega življenja z obeh strani meje, med njimi so bili tudi znani osebni ustvarjalci kot so Josip Vidmar, Valentin Polanšek, Hans Gigacher in Fabijan Hafner.

Svoj govor pa je Lojze Wieser zaključil takole: „In tako naj bo današnja uradna otvoritev prenovljene knjižarne, danes 8. februarja 1985, hkrati tudi poklon pred velikim pesnikom, tvornikom in branilcem samobitne slovenske jezikovne in kulturne istovetnosti: France Prešeren je umrl pred 136 leti. Njegov duh, njegov pogum živi v vseh knjigah tu pred nami, v slovenskih kot nemških, v vsej naši kulturi. Kakor gozd ne trpi ograje, tako tudi človekov jezik ne mara izločenosti. Potrebuje prostora za svobodno in prostovoljno izmenjavo.“

Nagrada za Petra Handkeja

Avstrijski pisatelj Peter Handke je spet prejel visoko literarno nagrado. Avstrijsko združenje industrialcev je pred kratkim sporočilo, da bo letošnja Nagrada Antona Wildgansa dala Petru Handkeju. V tozadevni utemeljitvi je povedano, da bo tokrat dobil Nagrado Wildgans književnik, ki sodi med najuspešnejše sodobne avstrijske besedne umetnike, ki je navzlic temu dejstvu tudi največkrat tiskan in priznan avstrijski pisatelj v tujini.

Petru Handkeju k visoki nagradi čestitamo in želimo nadaljnjih literarnih uspehov.

Koroški pisatelji brali v Ljubljani

Društvo slovenskih pisateljev v Ljubljani je ob slovenskem kulturnem prazniku tudi letos priredilo literarni večer, ki je bil 8. februarja v Cankarjevem domu.

Organizator literarnega večera je k sodelovanju vabil tudi pesnike in pisatelje iz zamejstva. Tako so poleg letošnjih Prešernovih nagrajencev iz svojih del med drugimi brali Janez Menart, Ciril Zlobec, Tone Pavček in Marko Kravos, s Koroške pa (po leg Januša) Jožica Čertov, Maja Haderlap in Janko Ferik.

Literarni večer, ki že sodi med tradicionalne prireditve 8. februarja, je bil dobro obiskan, zlasti s strani mladih ljubiteljev umetniške besede.

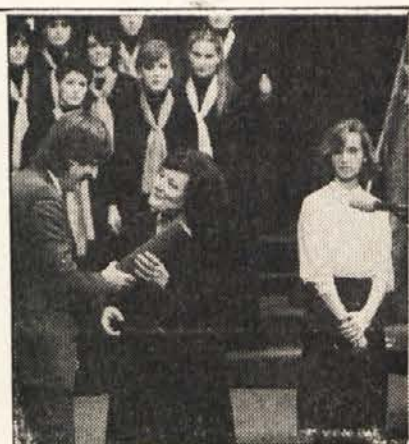
PREŠERNOVE NAGRADE 1985

Gustav Januš med nagrajenci

V tradicionalno slovesnem ozračju so večer pred slovenskim kulturnim praznikom (8. februar) v Cankarjevem domu v Ljubljani podelili letošnje Prešernove nagrade. Znova so bili nagrajeni za svoja vrhunska dela ne le književniki, katerim bi nagrada, ki nosi ime po največjem slovenskem pesniku, po neki logiki „izključno“ pripadala, temveč tudi mnogi ustvarjalci na drugih kulturnih področjih. Prešernove nagrade so pač že lep čas sinonim za najboljše dosežke na domala vseh kulturnih področjih, čeprav marsikakšnemu literarnemu ustvarjalcu ni všeč širina oz. razpon dejavnosti, ki jo te nagrade „pokrivajo“.

Prešernove nagrade za najboljše stvaritve v zadnjem letu dni so prejeli pesnik **Ivan Minatti**, gledališki igralec **Polde Bibič** in skladatelj **Vilko Ukmar**. Nagrade Prešernovega sklada, ki po pravilniku pripadajo mlajšim ustvarjalcem za njihove posebej vidne knjige ali dela je letos prejelo enajst ustvarjalcev, med njimi dva književnika: **Gustav Januš** za zbirko **Pesmi**, **Taras Kermanner** za esejizirano avtobiografijo **Sreča in gnus**.

Sodeč po odmevih v javnosti je razdelitev letošnjih osrednjih kulturnih priznanj potekala mirno in brez večjih „diferenciacij“, med kulturniki ni bilo slišati večjih protestov zoper to ali ono odločitev glavne žirije. Najbrž zato, ker so bile nagrade podeljene razmeroma „pravično“, saj za področje literature ne bi mogli reči, da jih avtorji niso prejeli zaslužno — čeprav to ne more biti enotno mnenje vseh

tistih, ki spremljajo slovensko knjižno proizvodnjo.

Vsaj o Ivanu Minattiju je mogoče reči, da je široko popularen, toda hkrati avtor, ki pozna zagate modernega pesništva in se jih rafinirano rešuje v navidezni preprostosti izraza in misli. Lani je izšel obsežen izbor njegovih pesmi, ki mu je avtor dodal novi cikel: knjiga nosi naslov **Prisluškujem tišini** v sebi, natisnili so jo pa v 3.500 izvodih, kar je za slovenske razmere vse-kakor zelo visoka naklada.

Gustav Januš je slovenskim bralcem prav tako zelo znano ime. Njegov glas v sodobni slovenski liriki je nezamenljiv. Predvsem je to pesnik žive realnosti, toda nikoli banalen ali cenen pesnik, ki je zavezan višji resnici sveta torej ni nenavadno, da je lani za zbirko **Pesmi** prejel mednarodno Petrarkovo nagrado. Žirija je ob tej zbirki, za katero je Januš prejel letošnjo nagrado Prešernovega sklada, med drugim zapisala, da je pesnikova govorica v njej „enako domačijska, slovenska, kot občečloveška, enako družbeno in celo politično angažirana kot intimna, enako posmehljiva, ironična kot zaresna, enako igriva kot strogo zavezujoča“.

Jože Horvat

Nekaj vzpodbudnega od ministra Moritza

Ustanovitev vseavstrijske organizacije „Arge-Region Kultur“, organizacije, ki se zavzema za ohranitev in pospeševanje izvirne, avtohtone in nepopačene ljudske kulture je bila potrebna. Kiča, folklore in drugih smetišč je v avstrijski kulturni sceni že dolgo preveč.

Zadnjo nedeljo so se srečali kulturni aktivisti iz vse Avstrije na Nižjem Avstrijskem, da bi z ustanovitvijo skupne organizacije dali več pozornosti pozabljeni ljudski kulturi in pa vprašanjem, kako socialno in politično vsakdanjost združiti s kulturo. Posamezne iniciativne skupine obstajajo že po celi Avstriji in se vsaki duhovni praznini v naši neposredni okolici postavljajo angažirano po robu.

Minister Moritz se je na tem srečanju precej pozitivno izrazil k tem novim pobudam. V tej zvezi tudi naše kulturne zmogljivosti ni omejil — saj verbalno ne — na folklorno-tradicionalistično raven, ampak se je zavzel zato, da se v kulturi zrcalijo vse panoge vsakdanjega življenja, ki oblikujejo človeka.

Ne le obleke za oči, ne še tako harmonična in melodična pesem za uho, ne, edinole s tem je duhovna podoba naše kulture rečna in pri tistih krogih naroda-soseda, ki jim želimo z našo kulturo nekaj posredovati in sporočiti, lahko vzbudi kvečjemu občutke po neki preživeti nostalgiji, ki pa z današnjim vsakdanom nima nobenega opravka.

Moritzovo mnenje, da ne samo pesem, ampak da naj življenje manjšine daje pečat slovenski kul-

turi in sicer življenje, ki ga danes živimo, stoji pravzaprav v nasprotju s tem, za kar nas večina avstrijskih in koroških politikov tako rada bodisi v besedi bodisi v dejanju prikazuje. Priznajo nam neko eksotičnost, ki nas razlikuje od večinskega naroda le po jezikovni plati.

Zame je misel, ki jo je Moritz zadnjo nedeljo izpovedal, resna in izzivalna dovolj, da dejansko skušamo dokazati v naši kulturi, da nismo folkloristični rezervat na Koroškem.

Moritz je obljubil, da se bo ministrstvo na posebnem zasedanju posvetovalo o vprašanju, kako aktualizirati in predstaviti kulturo manjšin širšemu avstrijskemu prebivalstvu. Toda od nas samih bo odvisno, kako bomo premagovali folkloristične vizije v naši kulturi. Od nas bo odvisno, kako se bomo znali predstaviti, ali zgolj „Spov ptičke pojo“ ali pa bomo skušali preko kulturnih dejavnosti vzbuditi razmišljanje v avstrijskem prebivalstvu o našem težavnem narodnostnem položaju. Verjetno je Moritz mislil prav na to drugo varianto. Zato za nas začetni koraki v celotni avstrijski prostor naj ne bodo tveganje, marveč izziv, ki naj bi mu bili kos v smislu obogatitve našega kulturnega izročila. Ob 40. letnici osvoboditve imamo povoda dovolj, da v kulturi čim več povemo, kje nas čevlji žuli, če smo že mnenja, da smo na kulturnem področju najmočnejši.

Janko Malle

Predstavniki Založbe Drava in avtorji Larcher, Vidmar in Gsettnar na tiskovni konferenci

nemščino, in sicer za delo Edvarda Kardelja **Spomini**, ki v prevodu nosi naslov „Erinnerungen an Jugoslawiens Kampf um Anerkennung“. Kosmačev **Tantadruj**, Cankarjevega **Martina Kačurja** in Vidmarjevo **Slovensko pismo**, ki je v prevodu izšlo pod naslovom „Zwischen Verzicht und Behauptung“. Navedene knjige so izšle še z letnico 1984, od teh je Vidmarjeva edina, ki je izšla šele v letošnjem letu in v Celovcu bila prvič predstavljena javnosti. V nadaljnjih izdajah, ki so bile predstavljene, gre prav tako za pomembne knjižne izdaje, ki bodo gotovo tudi našle odmevnost v koroškem in avstrijskem prostoru. Naj najprej omenim knjigo **Slovenische Jahrbücher**, ki bo po načrtu izdajatelj, vsakoletni almanah, v katerem bodo objavljeni razni diskusijski, znanstveni in drugi prispevki v katerih bo šlo za probleme slovenske narodne skupnosti na Koroškem. S tem izdajatelj želi zapolniti informativno vrzel med večinskimi narodom, saj je o tem vprašanju širši avstrijski javnosti do slej bilo le malo posredovanega. Za slej bilo le malo posredovanega. Za aktualno narodno politično tematiko gre v knjigi dr. Petra Gsettnerja

go Grafenauer. Jarnikova knjiga je izšla v skupni založbi Drave in Slovenskega znanstvenega inštituta. Kot edina izvirna slovenska knjiga je tokrat bil predstavljen Močilnikov

Koroški književniki Hafner, Polanšek in Gigacher so bili na otvoritvi prenovljene knjižarne „Naša knjiga“

literarni prvenec **In kri jim tekne kot malinovec**. S tem se mladi koroški pisatelj Kristijan Močilnik podaja v družino slovenskih koroških pisateljev, ki so s svojim samostojnim delom že stopili v našo literarno srenjo. V tem obsežnem nizu prevodov Močilnikova knjiga morda ni bila deležna zadostne po-

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
Gasometergasse 10
9020 Celovec

MLADINSKI DOM
SLOVENSKEGA ŠOLSKEGA DRUŠTVA
Mikschallee 4, 9020 Celovec

Vljudno vas vabimo na

kulturno prireditev

kulturno-umetniškega društva „TINE ROŽANC“, ki bo v PETEK, 22. FEBRUARJA 1985 ob 20. URI v Mladinskem domu SŠD, Mikschallee 4 v Celovcu.

Nastopali bodo:

ŽELEZNIŠKA GODBA NA PIHALA „ZIDANI MOST“; vodi: Ivo Gulič — FOLKLORNA SKUPINA „TINE ROŽANC“; vodi: Janko Popit — MEŠANI PEVSKI ZBOR „TINE ROŽANC“; vodi: Radovan Gobec — ŠPORTNO-PLESNI PARI; vodi: Fredi Novak

Veselite se, če vas bomo lahko pozdravili na tej prireditvi v novem večnamenskem prostoru Mladinskega doma SŠD v Celovcu.

Za: Mladinski dom SŠD
Jože Blajs

Za: Slovensko prosvetno zvezo
Dr. Janko Malle

Opozorilo obiskovalcem prireditve: Ne postavljajte avtomobilov na privatna parkirišča v HindenbergstraÙe!

Slovo od Tavčmanovega Foltija

V nedeljo dne 10. februarja smo se v Železni Kapli za vedno poslovili od 78-letnega Valentina Kölich-a. Po domače smo ga poznali in klicali kot Tavčmanovega Foltija.

Na njegovi zadnji poti ga je spremljalo veliko število sorodnikov in znancev. Domači pevski zbor SPD Zarja mu je z pesmi (žalostinke) izrekel zadnjo čast. Saj tudi njegov rod aktivno deluje v zboru in v SPD Zarji. Cerkveni obred je opravljal g. župnik Poldi Zunder, ki je rajnega pred smrtjo večkrat obiskal.

V imenu Zveze koroških partizanov in v imenu kapelških lovcev se je ob odprtem grobu poslovil podpredsednik Zveze koroških partizanov inž. Peter Kuchar, ki je v imenu organizacije izrekel sožalje družini, sorodnikom in vsem žalnim gostom. Njegovo življenje je na kratko orisal takole: "Rajni se je pred 78 leti rodil v Lepeni, pozneje se je preselil v Lobnik, kjer je delal gradbena dela — bil je gozdni delavec, pozimi pa

furman. Veliko časa je bil pri Wölfelnu.

Predvojna kriza, ko ni bilo dela, je prizadela tudi Foltija. Iskal je službe in prijel za vsako delo. Zato je bil poznan kot strokovnjak — vse, česar se je lotil, mu je dobro uspelo — bil je tesar in mizar.

Po zasedbi Avstrije po fašistični Nemčiji je bil Foltij upoklican v vojsko. Doživljal, ki jih je kot nemški vojak doživljal, zlasti pa še dogodki doma, ko so izselili Wölfelno, Tavčmanove, Brečkove in številne druge

družine, so v Foltiju rodili veliko misel, na oborožen upor. Šel je k partizanom, kot so šli tudi številni njegovi prijatelji. V partizanih se je odlikoval kot specialist. Bil je poznavalec narave, obdarjen z lovsko žilico in znal zbrati skrivne prostore, kjer je nato zgradil številne bunkerje za tehniko, kurirje in za bolnišnico. Vsi ranjenci, ki so se zdravili v varnih foltijevih bunkerjih so imeli rajnega radi, zlasti še, ko je od časa do časa prinesel sestradanim borcem kakega gamsa.

Za njegovo hrabrost je bil večkrat odlikovan. Prejel je od zveznega predsednika medaljo za zasluge za zopetno ustanovitev druge republike Avstrije. Vsem borcem, ki smo rajnega Foltija poznali, bo Folti ostal v trajnem spominu.

Ob koncu je inž. Peter Kuchar izrekel tudi v imenu vseh kapelških lovcev zahvalo mrtvemu lovskemu tovarišu za vsa lepa doživetja na lovskih stečinah.

Loče

V soboto je SPD „Jepa-Baško jezero“ priredilo pustni ples pri Pušniku. Neugodne vremenske razmere (dež in poledica) in istočasno pusto vanje upokojencev v neposredni bližini so prireditelju predhodno povzročale nemalo pregleda a to brez potrebe. Pustno okrašeno Pušnikovo dvorano so kmalu napolnili številni gostje od blizu in daleč. „Tončkov trio“ iz Radovljice je kar uvodoma že poskrbel s poskočnimi vižami za prijetno vzdušje. Kratak kulturni program sta oblikovala društveni moški pevski zbor in mladinski kvintet „Jepa“. Pevci so zapeli nekaj domačih in času primernih, šaljivih pesmi ter želi dovolj aplavza. Mladina pa je s svojim, dosedaj drugim nastopom prijetno presenetila; res pohvale vredno je bilo njih izvajanje. Občuti se močno prizadevanje instrumentalistov in tudi pevcev, saj so kljub manjkajočemu bas-instrumentu dobro podali Avenikove polke in valčke ter srbsko kolo. Gotovo bi bilo na mestu, kvintetu „Jepa“ malo pomagati na noge, saj ima velike načrte, kot je bilo slišati.

Tudi srečolov je bil vmes in srečna dobitnica lepega zadetka (Elanove smuči, ca. 2000 šil.) je bila učiteljica Hrobath Milica iz Sentenarta pri Sedmih studencih. Enako je licitacija tronadstropne torte našla velik odziv pri občinstvu in licitator je po hudem konkurenčnem boju končno le izročil slaščico Ani Ressenmanovi iz Ledine. Marsikdo je ob tem obližoval ustnice a končno poplaknil svojo žalost s kozarcem vina. Tako je bilo

za vsakega nekaj in parčki so se neutrudno sukali na plesišču, tja pozno v noč. Bil je prijeten večer, v lepi domačnosti, kjer so se srečavali številni prijatelji, znanci in sosedje, ki v vrvežu tedna nimajo časa za kak pomenek. Muzikanti pa so skrbeli, da se podplati kar niso mogli ohladiti.

V ZGORNJIH ŽAMANJAH:

Tečaj za hitro in zdravo pripravo hrane

Pod zgornjim naslovom se je v dneih od 31. januarja do 2. februarja 1985 pri Piceju oz. Tednu v zgornjih Žamanjah odvijal kuharski tečaj; organizatorja sta bila Zveza slovenskih žena in Slovensko prosvetno društvo „Vinko Poljanec“. Namen tečaja je bil, ženam posredovati čim več strokovnega znanja in nasvetov za pripravo raznih jedstvin.

Organizatorjem je za vodjo tečaja uspelo pridobiti odličnega strokovnjaka in sicer sodelavca šole za turizem in gostinstvo v Mariboru tov. Jožeta Strukla, ki ni znan le doma, temveč tudi na Koroškem, saj je leta 1984 na celovškem sejmu „Gast“ osvojil „Zlatega kuharja“. Zgoščen program tečaja, ki ga je tov. Strukl pripravil, je pokazal, da je na področju prehrane še vedno možno pokazati kaj novega, zlasti, da je priprava zdrave prehrane odvisna od mnogih činitev. Na tečaju pa je bilo tudi pokazano, kako se dajo jest-

Zares, večkrat bi se morali zbrati v takšnem krogu in v takem razpoloženju.

P.S. Vsem, ki so karkoli prispevali, da je ta večer tako dobro uspel, enako tudi tovarni Elan na Brnci, tvrdki Waldner v Beljaku, Jerutovi hiši v Bačah, Naši knjigi v Celovcu in vsem številnim darovalcem raznih dobrih gre naša topla zahvala.

F.C.

Prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku

Ob slovenskem kulturnem prazniku so se po vsem slovenskem kulturnem prostoru odvijale številne Prešernove proslave, ali prireditve, posvečene tej priložnosti. Tudi na Koroškem sta naši osrednji organizaciji SPZ in KKZ ter društva oz. ustanove vabile na prireditve, na katerih so počastili slovenski kulturni praznik, v čast pesnika Franceta Prešerna. Ker smo o drugih prireditvah že poročali, se s tem poročilom omejujemo na prireditve Krščanske kulturne zveze, ki je 6. februarja vabila v ORF-teater v Celovcu.

Prvi del sporeda je bil posvečen Prešernu, in sicer s slavnostnim govorom dr. Reginalda Vospornika, ki je nanizal nekaj misli o tem, kako naj čuvamo Prešernovo dediščino, medtem ko je Andreja Zikulnig z velikim občutkom recitiral Prešernovo Zdravljico. Glavni del sporeda pa je potekal v znamenju glasbe. Ze sam naslov Koroška umetniška beseda v glasbi je obetal zanimiv večer. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano, je imelo priložnost prisostvovati krstnim izvedbam glasbenih stvaritev, ki so jih skladatelji napisali na besedila koroških umetnikov.

Razen prve pesmi, ki jo je na besedilo U. Jarnika Zvezdišče napisal Franc Schubert, je šlo za nove skladbe, Antona Nageleta, Hanzija Artača, Pavla Šivica, Jožeta Ropitza in Tomaža Sveteta. Pri tem je šlo za skladbe komornega značaja, ki so jih interpretirali pevski solisti Anton Feinig, Boris Belamarič, Zlata Ognjanovič in Janez Kampuš, na klavirju pa so jih spremljali Andrej Feinig, Bojan Adamič, Jože Ropitz in Milivoj Šurbek, ki ga poznamo tudi kot dirigenta slovitega Partizanskega pevske-

ga zbora v Ljubljani. Spored, ki so ga izvajali, je bil zelo zanimiv, saj je šlo za nove skladbe z vrhunsko izvedbo. V tem oziru je kot skladatelj presenetil naš Hanzij Artač, ki je znal po pisanju narodno-zabavnih melodij, ker se je na tej prireditvi predstavil z zahtevnimi kompozicijami, za katere je spremno glasbo za solista prispeval Bojan Adamič. Tako smo slišali uglasbene pesmi Antona Kulinga, Valentina Polanška, Milke Hartman, Gustava Januša in Andreja Kokota. Občinstvo je nove, moderne skladbe toplo sprejelo, kar je potrdil tudi navdušen aplavz. Zato je prireditev KKZ ob slovenskem kulturnem prazniku brez dvoma pomenila noviteto na našem kulturnem polju.

Krščanska kulturna zveza je ob tej priložnosti podelila tudi Janežičeva priznanja. Predsednik dr. Janko Zerzer je priznanja podelil s primerno utemeljitvijo zaslužnim kulturnim delavcem tu in onstran meje, in sicer prof. Joško Hutterju, Niku Krieglju, Janku Tolmajerju, Tinetu in Bredi Varl in Martinu Zakonjšku. Dobitnikom Janežičevega priznanja KKZ iskreno čestitamo!

KPPZ vabi pevke in pevce

Letos jeseni bo Koroški partizanski pevski zbor obhajal petletnico svojega obstoja. V tem času je zbor vsem težavam in nasprotovanjem navkljub uspešno opravljal svojo nalogo, ki si jo je zastavil pri ustanovitvi: da bo predvsem gojil in širil tradicionalno in sodobno borbena pesem.

Doslej je imel Koroški partizanski pevski zbor že več kot sedemdeset nastopov doma na Koroškem in v drugih predelih Avstrije, pi tudi v Jugoslaviji in Italiji, kjer povsod je navduševal s sporedom, ki obsega poleg narodnih in umetnih melodij zlasti bogat izbor partizanskih pesmi, ki so spremljale in bodrile borce proti nacifašizmu za časa druge svetovne vojne, kakor tudi borbene pesmi narodov v Južni Ameriki, Afriki in povsod drugod, kjer se ljudstva še danes bojujejo za svobodo, neodvisnost in enakopravnost.

Ko obhajamo letos 40-letnico zmage nad fašizmom, nam prav dogodka okoli povratka nacističnega vojnega zločinca Rederja nazorno kažejo, kako močno je nacistična preteklost še vedno zakoreninjena predvsem pri nas na Koroškem. Ravno to spoznanje pa mora biti spodbuda

in obveza, da se silam mračne preteklosti še bolj odločno zoperstavimo s širjenjem protifašističnega demokratičnega duha.

V to prizadevanje se aktivno vključuje zlasti tudi Koroški partizanski pevski zbor, ki zato vabi k sodelovanju vse tiste, ki doslej še niso bili včlanjeni, pa imajo veselje do petja in željo pomagati pri izpolnjevanju velikega poslanstva: z borbena pesmijo utrjevati protifašistično in svobodoljubno miselnost. Svoje redne vaje ima zbor pod vodstvom dirigenta prof. Branka Čepina ob torkih zvečer v novem Mladinskem domu SSD v Celovcu, Mikschallee 4, kjer bomo z veseljem sprejeli vsako novo pevko, vsakega novega člana.

Naj naša pesem ob 40-letnici osvo boditve in ob 5-letnici zbora zadoni mogočno — kot to zahteva današnji čas!

KPPZ

PRIREDITVE

Krščanska kulturna zveza in Slovenska prosvetna zveza

vabita na

TEČAJ ZA LJUBITELJE SODOBNEGA PLESA

ki bo od sobote, 23. 2. (15.00) do nedelje, 24. 2. 1985 (zaključek ob 15.00) v modestovem domu v Celovcu (dr. Richard - Canavalstr. 114).

Tečaj bo vodila Jasna Knez iz Ljubljane. Na tečaj so vabljeni režiserji, igralci, voditelji otroških in folklornih skupin. Spored: — splošni podatki o plesu in o vrstah plesa, — predstavitev knjižnice, ki je pripomoček pri delu z otroki, — kako delati in uvajati otroški ples v otroških skupinah, — nekaj konkretnih primerov plesne zaposlitve. Tečajniki naj prinesejo s seboj opremo, s katero bi praktično delali (trenčke in telovadne copate). Stroški: 200.- šil.

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA, SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA, KATOLIŠKI DOM PROSVETE V TINJAH IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA V CELOVCU

vabijo na knjižničarski tečaj (v treh delih) za društva iz Podjune odbornike in knjižničarje slovenskih prosvetnih društev, voditelje farnih mladlin ter dijake slovenskih domov in izobraževalnih ustanov.

— Pričetek seminarja: 22. februarja 1985 ob 19.00:

Osnovno znanje o knjižnicah — spodbujanje k branju (uvodno predavanje in diskusija v skupinah). Referenta dr. P. Apovnik in Miha Vrbinc. Kraj: Dom prosvete v Tinja.

— 8. marca 1985 ob 19.00: tehnično — upravno znanje (predavanja in vaje), referentka: dr. Marija Malle. Kraj: Študijska knjižnica v Celovcu, Mikschallee 4.

— 22. marca 1985 ob 19.00: Kratak pregled slovenske koroške literature. Referira Miha Vrbinc, izbrana besedila recitira gledališki igralec Polde Bibič iz Ljubljane. Kraj: Dom v Tinja.

Prispevek za osebo 150.- šil.

Knjižničarski seminar za društva v Rožu, na Zilji in na Gurah se bo začel 29. marca v društveni sobi v Bilčovsu.

Hodiše

KONCERT RIBNIŠKEGA OKTETA

Prireditelj: SPD „Zvezda“ v Hodišah. Čas: nedelja, 24. 2. 1985 ob 14.30 uri. Kraj: pri Čimžarju v Dvorcu

Šmihel

Predavanje „POTA IN STRANPOTA SODOBNE PREHRANE“

Prireditelj: KPD Šmihel. Čas: četrtek, 21. 2. 1985 ob 19.30 uri. Kraj: farna dvorana v Šmihelu. Predavatelj: dr. Franz Längl, Pliberk

Šmihel

Igra „Kamela skozi uho šivanke“

Prireditelj: KPD Šmihel. Čas: sobota, 23. 2. 1985 ob 19.30 uri. Kraj: farna dvorana v Šmihelu. Nastopa: igralska skupina iz Braslovca

Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ vabi na

15. SMUČARSKO TEKMO-SMUK

v nedeljo, 24. 2. 1985, pri Mozganu v Lepeni-Koprivni. Start ob 12.00 uri. Trening: v soboto med 12. in 15. uro. Startnina: za šolarje in mladince 25.- šil., vse ostale skupine 40.- šil.

Železna Kapla

VAŽEN INFORMACIJSKI SESTANEK

Prireditelj: Združenje staršev na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu, SPD „Zarja“ in SPD „Obirsko“

Čas: četrtek, 21. 2. 1985 ob 19.30 uri. Kraj: hotel Obir v Železni Kapli. Vabimo vse starše, ki imajo šoloobvezne otroke za glavno šolo ali pa za gimnazijo, nadalje vse prijatelje študirajoče mladine kakor tudi mladino samo.

Velikovec

Igra „FIGOLE, FAGOLE“

Prireditelj: Prosvetno društvo v Velikovcu. Čas: nedelja, 24. 2. 1985 ob 14.00 uri. Kraj: trgovska zbornica v Velikovcu. Gostuje: igralska skupina SPD „Rož“ iz St. Jakoba v Rožu

RAZSTAVA SVETEGA PISMA OB 400-LETNICI DALMATINOVE BIBLIJE

● od 17. do 20. februarja 1985 v farni dvorani v Bistrici na Zilji. Otvoritev po nedeljski maši.

Prireditelj: Katoliška prosveta. — v nedeljo 24. 2. do 1. 3. 1985 v župnišču v Železni Kapli. Otvoritev po nedeljski maši. Prireditelj KM

Dobrla vas

Igra Antona Leskovca DVA BREGOVA

Prireditelj: SPD „Sree“ v Dobrli vasi. Čas: nedelja, 24. 2. 1985 ob 14.30 uri. Kraj: Kulturni dom v Dobrli vasi. Gostuje: igralska skupina SPD „Zarja“ iz Železne Kaple. Režija: Poldej Zunder

Globasnica

Igra „SVETI PLAMEN“

Prireditelj: SKD v Globasnici. Čas: sobota, 23. 2. 1985 ob 20.00 uri. Kraj: pri Šoštarju v Globasnici. Gostuje: igralska skupina SPD „Dobrač“ z Brnce

BISTRICA NA ZILJI

BIBLIČNI KROŽEK

v sredo 20. 2. 1985 ob 14.30 uri v farni dvorani. Prireditelj: Katoliška prosveta.

VPISOVANJE DEKLET IN FANTOV

na dvojezični Strokovni šoli za ženske poklice šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu je od 11. do 28. februarja 1985. Prijave so možne osebno v šolski pisarni ali po telefonu: 0 42 53-343

PUSTNE PRIREDITVE

Globasnica

PUSTOVANJE

v soboto, 16. 2. 1985 ob 19.30 uri v farni dvorani. Prireditelj: Katoliška mladina Globasnica.

Obirsko

PUSTNI PLES

v soboto, 16. 2. ob 20. uri pri Kovaču. Igra „Obirskvintet“ (s Hanijem Piskernikom). Nagrade za vse šeme.

PUSTOVANJE

Pliberk v nedeljo, 17. 2. ob 15. uri v farni dvorani. Sodeluje: godba na pihala, Koratric, dr. Zgube, Lojz in Gretka... prireditelj: KMP.

Radiše

OTROŠKI PUSTNI PLES

v nedeljo, 17. 2. ob 14.30 uri v kulturnem domu. Prireditelj: SPD „Radiše“.

Rožek

PUSTNI PLES

v soboto, 16. 2. ob 20. uri pri Kosi na Ravnah. Igrajo: „Fante iz Barovelj“. Prireditelj: KD „Peter Markovič“.

Selo

PUSTOVANJE

v nedeljo, 17. 2. v farni dvorani. Ob 14. uri je na sporedu veselogra „Velika repatica“, zvečer pa domača zabava z godci „Kola, šaloigro „Trije tički“, bogatim srečolovom in drugimi presenečenji.

Šentprimoz

OTROŠKI PUSTNI PLES

v nedeljo, 17. 2. ob 14. uri v kulturnem domu. Prireditelj SPD „Danica“ v Šentvidu v Podjuni.

Škocijan

PUSTNA PRIREDITEV

v nedeljo, 17. 2. ob 14.30 uri v dvorani pod cerkvijo v Škocijanu. Nastopa otroški zbor (vodi Helka Milnar), dve igrici: „Pavlihoval dolgo“ in „Zobobol“ (režija Miha Vrbinc), MoPZ SPD „Vinko Poljanec“ (vodi Franc Storc).

Železna Kapla

PUSTNA PREDSTAVA

v petek, 15. 2. ob 19.30 uri v farni dvorani. Igra — petje — smeh. Prireditelj: SPD „Zarja“.

Zvabek

PUSTOVANJE

v soboto, 16. 2. ob 19.30 uri v farni dvorani. Sodelujejo: Oktet Suha, mladina iz Suhe in Zvabeka, domači vižarji. Geslo: Zvabeksko-suška kabeleka televizija IIIIII Prireditelj: KPD „Drava“.

PREBIVALCI MARZABOTTA SO SI ENOTNI:

„Izpustitev Rederja je političen škandal!“

(Posebno poročilo za Slovenski vestnik)

Ime mesteca Marzabotto je danes že kar vsem poznano, saj je prav zdaj v vsakdanji diskusiji. V Marzabottu je namreč SS-Sturmbannführer Walter Reder zaukazal 29. in 30. septembra, pa tudi še 1. oktobra 1944 pobiti in pomoriti vsega skupaj okoli tisoč ljudi: starcev, žensk, otrok... Pa tudi sam je pobijal (to je Reder vsaj za 270 žrtev pri procesu v Bologni sam priznal, povedal pa je to med drugimi tudi Adelfano Benini: „Tudi Reder je masakriral. Čisto natančno sem ga videl, iz razdalje kakih sto metrov!“). Vsega skupaj je bilo v Marzabottu 1830 civilnih žrtev hitlerjevskega fašizma, katerega poveljnik v coni Marzabotto je bil zdaj iz-

puščen Reder, ki ga je ob prihodu v Avstrijo sprejel minister Frischenschlager.

Že manj ljudi pa ve, kaj se je v letih do danes vse dogajalo, kdo je Rederja obsojil, kdo morilca osvobodil. Pa tudi o mišljenju preživelih, o zadržanju prebivalstva Marzabotta — „mučeniškega mesta“ — do pomilostitve vojnega zločinca, avstrijski časopisi ne pišejo dosti. Da bi naši bralci zvedeli kaj več o tem, se je Andrej Mohar odpravil v Marzabotto, mestoce kakih 30 kilometrov jugozahodno od Bologne, in se tam pogovarjal s predstavniki občine, s prebivalci, ki so preživeli nacistični pokol, pa tudi z današnjo mladino.

Ostanimo najprej pri zgodovini.

Junija 1944 je komandant nacistične vojske v Italiji, generalfeldmaršal Kesselring, zaukazal krvavo „maščevanje“, kajti partizanske enote, predvsem brigada „Stella Rossa“ (Rdeča zvezda), so se uspešno borile proti nemškimi tolpom, ki so se umikale proti severu. Reder se je s tem ukazom strinjal in si izmislil svojo „strategijo“: že avgusta 1944 je začel s „čiščenjem“, 28. septembra pa je zapovedal masivni napad na partizan-

takat je vrhovno vojaško sodišče zavrnilo vsakršno prošnjo za pomilostitev.

Leta 1967 je Reder pismeno zaprosil pri županu Marzabotta, da bi se le odločil za njegovo izpustitev (takrat je imela namreč občina oziroma združenje sorodnikov ubitih v Marzabottu pa zakonu možnost, da odloča o nadaljnji usodi Rederja). Tako so se 16. julija zbrali zakonski partnerji, otroci in starši žrtev jesenskih dni leta 1944 in odločili: 356 jih je bilo proti izpu-

šče v Bariju — med drugim pod pretvezo, da sodišče v La Speziji ne bi bilo primerno za tako razpravo oz. ne bi bilo dovolj objektivno, ker je tam še preveč živa partizanska in antifašistična tradicija(!). Zato pa sodišče v Bariju 14. julija 1980 objavi naslednji sklep: „Doba ujetništva se z današnjim dnem izteka. Ostaja še pet let pogojne ječe — Reder lahko zapusti Gaeto julija 1985.“

IZ JUNIJA POSTANE JANUAR

Rederju in njegovim zagovornikom pa je bila še ta odločba sodišča v Bariju premalo. Kar naprej so rovarili in pripravljali Rederjevo predčasno izpustitev. Italijanska vlada je z glasovi vseh strank — izvenšči KPI — sklenila tudi spremembo zakona glede odločanja prizadetih, kar je pomenilo, da sorodniki marzabotskih žrtev niso več imeli pravice odločati o izpustitvi Rederja. Le-ta je pri italijanski vladi ponovno zaprosil za izpustitev, nakar je predsednik vlade za 30. december odredil ponovno glasovanje v Marzabottu, kjer je živih še 179 sorodnikov žrtev SS-ovskega pokola. Njihova odločitev je bila jasna: 174 oseb je glasovalo proti pomilostitvi vojnega zločinca in le 5 jih je bilo za predčasno izpustitev.

Kljub tej nedvoumni odločitvi neposredno prizadetih pa je predsednik vlade Craxi — po novih zakonskih predpisih tisti, ki v tej zadevi lahko sam odloča — Rederja izpustil, nakar ga je na graškem letališču z vednostjo zunanjega ministra Gratzta osebno sprejel obrambni minister Frischenschlager. Ta „državni sprejem“ za bivšega nacističnega vojnega zločinca je izzval val ogorčenih protestov v vsej demokratični in protifašistični javnosti v Avstriji in tudi v drugih državah.

„CRAXI JE KOT
FRISCHENSCHLAGER...“

Pa v Italiji sami? Kaj misli prebivalstvo Marzabotta o tem koraku Craxija? Sekretar mesta, Giuseppe Mattioli, je povedal, kar so ljudje na cesti samo še potrdili: Odločitev predsednika italijanske vlade Craxija ni samo dvomljiva, temveč tudi žaljiva za vse preživele in sorodnike žrtev. V Marzabottu sploh nihče ne more razumeti predsednikovega ravnanja. Sprva je dal v „mučeniškem mestu“ izvesti glasovanje, toda že pred tem je napovedal: „Vseeno, ali se bodo v Marzabottu izrekli za ali proti — odločil bom sam!“ Njegova odločitev je znana, njegovi „argumenti“ vendar več kot dvomljivi.

Tako je napovedal 69-letni Francesco Lugerini, da so italijanski antifašisti in demokrati ogorčeni nad tem, da Craxi govori o „humanosti“; jezi jih pa tudi to, da skuša Craxi ustvariti vtis, kakor da bi bili komunisti manipulirali prebivalstvo mesta, naj bi se izreklo proti pomilostitvi SS-ovskega zločinca. Takšno tolmačenje zavračajo tudi drugi prebivalci Marzabotta ter poudarjajo, da je njihovo mnenje o „zadevi Reder“ enotno — vseeno, kateri stranki nekdo pripada. 25-letna Paola Balugani je povedala, da „so glasovali tako komunisti, kakor tudi socialisti, liberalci in demokristjani proti pomilostitvi Rederja; odklonitev je bila enotna!“

O tem se more prepričati vsak, ki se pogovarja z domačini o tej zadevi. Vseeno, ali sem nagovoril ljudi na cesti, v gostilni, na domu, v trgovini ali kjerkoli že: ljudje so v skrbeh. „Saj nismo proti pomilostitvi Rederja zaradi tega, ker mu je ime pač Reder; Reder je simbol fašizma, ena najgrših figur. Če pa danes izpustijo njega, kaj bo jutri

Na pokopališču v Casagli je SS pomorila 147 ljudi, od tega 50 otrok

FPÖ-jevskimi ministri taki, ki še danes obhajajo praznike SS in podobno. In potem zaključek: „Za demokracijo, za antifašistični boj so dogodki v Italiji in Avstriji enako nevarni, kajti Craxi je kot Frischenschlager!“

PA REAKCIJE NA POLITIČNI RAVNI?

Jasno, da na reakcije prebivalstva reagira tudi politika. Tako je KPI vložila v regionalnem parlamentu zahtevo, da se regionalni predsednik Corsini (SPI) distancira od ravnanja ministrskega predsednika Craxija. Toda na seji, ki je bila v sredo 6. februarja, o tej zadevi niso mogli glasovati, ker so odborniki ostalih strank pred glasovanjem zapustili sejno dvorano. Ostali so le komunisti, ki pa sami zahteve seveda niso mogli skleniti.

Prav v tistih dneh sem bil v Marzabottu, tako sem z ljudmi lahko govoril tudi o tem. Glavna smer odgovorov: kaže, da tudi pri nas skušajo ravnati kot v Avstriji — v ško-

Leta 1968 so domačini zapisali: „Walter Reder — ti si pravi heroj SS“

ske enote na območju med dolinama Sette in Reno. Tako je prispel 29. septembra tudi v cono Marzabotto, ki so jo tvorile tri občine: Marzabotto, Grizzana in Monzuno. Tu so se esesovske tolpe zagnale najprej v gorske vasi, kjer so hoteli uničiti enote brigade „Stella Rossa“. Da pa se SS-ovci nikakor niso omejili na partizanske ednice, so pokazali „rezultati“ njihovega tridnevnega divjanja v tej coni med 29. septembrom in 1. oktobrom: 1830 mrtvih civilistov.

stitvi, štirje so glasovali za, dva upravičenca pa sta oddala neveljavno glasovnico.

Reder je ostal torej v ječi. Pozneje pa je pri sodnih oblasteh v La Speziji zaprosil za obnovitev procesa, zlasti ker so mu sodne instance v Rimu medtem spremenile tudi status, tako da ni bil več ujeti vojni zločinec, temveč le še vojni ujetnik. V La Speziji so po dveh letih obravnavanju njegove zadeve leta 1979 sklenili, da njegov priziv zavrnejo, nakar je zadevo prevzelo vrhovno vojaško sodi-

REDERJA OBSODIJO V BOLOGNI

Takoj po končani vojni so Rederja ujeli Američani. Sprva so ga internirali v Glashenbachu, nato pa so ga predali Angležem, pri katerih je Italija zaprosila za njegovo izročitev. Tako je prišel kot vojni ujetnik v Italijo, kjer je sodišče skoraj tri leta zbiral izjave preživelih prič pokolov, ki so jih izvedle enote pod vodstvom SS-Sturmbannführerja Rederja. Končno so mu leta 1951 napravili proces v Bologni, kjer so ga obsodili na dosmrtno ječo. Kot vojnega zločinca so ga zaprli v trdnjavi Gaeta, od koder je potem pošiljal pisma po vsem svetu in vedno spet vlagal prošnje za predčasno izpustitev. V Gaeti so ga obiskovali tudi vidni predstavniki avstrijskih vladnih strank, ki so se zavzemali za njegovo izpustitev. Toda

Solidarni z žrtvami

V spominski hali v Marzabottu sta Andrej Mohar in Erika Tributsch v imenu Antifašističnega komiteja Celovec položila venec v spomin žrtvam, ki jih je zverinsko pobila tolpa SS-ovcev pod vodstvom Sturmbannführerja Rederja.

Ob tej priložnosti sta v Marzabottu predala tudi solidarnostno pismo, ki so ga sklenili udeleženci protestne demonstracije 30.-januarja v Celovcu. V tej izjavi so poudarili, da se sramujejo ravnanja avstrijske zvezne vlade ob povratku Rederja v Avstrijo; obenem pa so udeleženci zborovanja izpovedali tudi svojo solidarnost z vsemi protifašističnimi in demokratičnimi silami.

Zastopniki mesta Marzabotto so se zahvalili za izkazano solidarnost in izrazili željo, da bi tudi na uradni ravni prišlo do takih akcij solidarnosti.

SS-Sturmbannführer Reder pri procesu v Bologni leta 1951

z drugimi? Kaj bo s potrebnim mednarodnim bojem proti fašizmu?“

V Marzabottu seveda vedo tudi o državnem sprejemu za Rederja v Avstriji. Ogorčeni so nad tem in jih grize, tudi bojijo se — „saj je bila avstrijska vlada že enkrat na takih stališčih, saj je pokazala priključitev leta 1938, kakšne tendence so tudi v avstrijski družbi“. Poznajo pa tudi Burgerja in vedo, da je smel kandidirati celo pri volitvah državnega predsednika in da je takrat dobil mnogo glasov — čeprav je bil v Italiji obsojen zaradi bombnih atentatov na Južnem Tirolskem. Tudi o tem gre govorica, da so med

do našim skupnim prizadevanjem v boju proti fašizmu in za mir v svetu. Mestni sekretar Mattioli pa je še dodal: „Pri nas smo postavili spominsko hišo in postavili tudi tablo v spomin žrtvam SS-ovskega klanja. Kaže, da se vodilni politiki pri nas in pri vas nič kaj ne brigajo za te krvave izkušnje. Zato naprošam tudi vas, da doprinesete s poročanjem o Marzabottu h krepitvi protifašističnega gibanja. Samo tako bo uspelo priti do pravih ocen zgodovine; le tako bo mogoče reči, da smrt 1830 prebivalcev našega mesta ni bila zaman.“

Kolikokrat se gospodinja huduje, ker ostane od kosila za pol kroznika te ali one jedi. Bolj bi ji ugajalo, če ne bi nič ostalo in če bi po drugi strani vsi vstali izza mize siti. Skuhati ravno pravo mero za vse bolj ali manj lačne želodce pa je že kar umetnost, ki se le redkokdaj posreči. Ostanke hrane je škoda zavreči, prav tako pa si je zaradi varčnosti škoda nabirati odvečne kilograme. Tako ne kaže drugega, kakor da jih naslednji dan koristno uporabimo. Pomagala bo fantazija ali pa dobra kuharska knjiga.

Kadar skuhate preveč

ga. S tem še ni rečeno, da ostankov na lepem ne bo več. Znali jih bomo „skriti“ v kake drugo jed, namesto da bi jih samo pogrevali in s tem zbujali godrnjanje, češ vsak dan je ista jed na mizi.

Kolikokrat ostane riž. Zakaj ga ne bi skuhali kar za dvakrat: pol za prvi dan kot prilogo k čebulnim zrezkom, polovico pa bi ga shranili v hladilnik — riž se imenito ohrani nekaj dni — in postregli z njim v obliki rižote. Kadar ga ostane prav malo, ga uporabite kot zakuho za juho. Prav tako je lahko podlaga kake pikantne solate.

Z ostanki mesa se da delati čudeže: narrezki, zmleto meso, polpeti, namaz za na kruh, dodatek k enolončnicam, nadev za žlikrofe, pastete in razne solate. Malo čebule, kako trdo kuhano jajce, kisla kumariča in vložene gobice pa nekaj gorčice so malenkostni dodatki, iz katerih se da narediti prave specialitete.

Rezance, špagete in makarone naslednji dan porabite za narastek ali pa pripravite iz njih nasitno enolončnico, ki ji primešate še zelenjavo in morda meso. Če boste zraven postregli še s kako sladico, bo kosilo že kar popolno.

Vsega se kajpada ne da predelati v čisto novo jed. Še zmerom bo treba kaj pogreti. Izkušene gospodinjice vedo, da kaka jed dobi pravi okus šele, ko je pogreta. Pogreva ti pa je treba z občutkom, da se ne uničijo prav vsi vitamini in se ne pokvari okus. Jed pogrejte v čim krajšem času. Najboljše nad soparo ali v loncu na zvišan pritisk. Jodi, ki ne vsebuje dosti tekočine, zavijte v aluminijev folijo in jih pogrejte v pečici. Tako se ne bodo prismojile pa še okus bodo ohranile.

Ostanki hrane niso zmerom nujno zlo, ki bi se mu radi za vsako ceno izognili. Lahko namreč kuhate tako, da enkrat pripravite določeno jed, pojedete pa jo v dveh obrokih. Na primer kruhove cmoke. Prvi dan jih boste ponudili k mesu, ostanek pa boste prihranili za dva dni pozneje (naslednji dan raje še ne), ko bo na jedilniku segedinski golaž ali kislo zelje. Kadar gnetete zmes za kaše, naj je bo dvojna količina. Prvi dan bo iz nje nastala slastna pečenka, ostanek pa shranite v hladilnik za naslednji dan, ko boste družini postregli z nadevano papriko. Tako si boste prihranili ne le delo, ampak tudi čas, nakupovanje bo preprostejše, jedilnik pa bo tudi vsak dan drugačen.

Docela novo možnost za uporabo ostankov pa ponuja hladilna skrinja. Ni nas rešila samo skrbi, kam z ostanki, da se ne bi pokvarili, ampak nam je omogočila bolj smotrno kuhanje. Golaž pripravljamo iz dveh kil mesa, namesto iz ene, pa zato ne porabimo še enkrat toliko časa. Del ga pride na mizo takoj, ostanek pa razdelimo po porcijah in zamrzujemo, pa bo čez nekaj časa spet na mizi prav tako okusen, kot bi bil sveže pripravljen.

V hladilno skrinjo lahko spravljamo skoraj vse, od juh, mesa in sladice. Tako si pripravimo delo, pa še zalogo imamo pri roki.

Le na nekaj ne smemo pozabljati: ostanki niso večni. Tudi v hladilni skrinji smejo biti jedi samo določen čas. A ta čas računamo v mesecih, medtem ko se v hladilniku jedi ohranijo samo nekaj dni.

Še tole: kadar niste trdno prepričani, ali je določena jed še neoporečna, mislite na zdravje svoje družine. Raje jo zavrzite. Tudi še tako izkušeni gospodinjci kdaj spodletijo. A na napakah se učimo, drugi jih ne bo več.

PRENIZEK KRVNI PRITISK

Povišan ali previsok krvni pritisk je bolezen, ki lahko v najhujši obliki pripelje v smrt. Tega se ljudje vse premalo zavedamo. Bojimo se raka, za krvni pritisk pa se ne menimo, dokler nam ne začne povzročati hujših težav. Šele takrat gremo k zdravniku, ki pa seveda ugotovi, da bi se bili morali zdraviti že prej.

Kako zdravimo previsok krvni pritisk? Treba ga je na vsak način znižati. Če je povišan krvni pritisk posledica kake bolezni, se bo znižal, brž ko bolezen premagamo. V mnogih primerih pa ga znižamo tudi z nekaterimi splošnimi ukrepi: manj slana hrana, več gibanja, hujšanje. Če to ne zaleže, zdravnik predpiše zdravila. Zdravila za zniževanje krvnega pritiska so zelo učinkovita, imajo pa tudi stranske učinke. Ker ne reagirajo vsi ljudje na vsa zdravila enako, izdelujejo tovarne zdravil več sredstev za zniževanje pritiska; če ni primeren eno, bomo drugo gotovo prenesli brez težav. O tem bo odločal in sodil zdravnik.

Pacient, ki se zdravi zaradi previsokega krvnega pritiska, mora hoditi na redne kontrolne preglede, kjer mu merijo pritisk, preiščejo kri in svetujejo po potrebi tudi dietno prehrano ter predpišejo zdravila. Takšno zdravljenje in redni pregledi trajajo po več let, pogosto tudi do konca življenja. Nič zapletenega, pa vendar takšno zdravljenje ni vselej uspešno.

Mladi ljudje pogosto ne upoštevajo zdravnikovih napotkov. Za malo se jim zdi, da bi zaradi malenkostno zvišanega pritiska — tistih nekaj milimetrov na živosrebrni lestvici — spremenili svoj življenjski ritem.

Pacienti, ki ne prenesajo dobro predpisane zdravila, pogosto kar na svojo roko prekinejo zdravljenje. Ne jemljejo nobenih zdravil in se vdajo v usodo — to pa je seveda slabo.

Napak ravna tudi pacienti, ki dosledno upoštevajo zdravnikove napotke, dokler lepega dne nimajo več previsokega pritiska. Potem se jim zdi, da so že ozdravljeni, ne gredo več na pregled ne po zdravila v lekarno. To seveda ni pametno, saj se jim je pritisk znižal ravno zaradi primernega zdravljenja. Vzroki, ki so pripeljali do visokega pritiska, so še vedno tu, in če jih ne bomo krotili z zdravili, se bo spet zvišal.

ČE JE PRITISK PRENIZEK

Krvni pritisk je lahko tudi prenizek. Vendar je mejo, pri kateri se začne prenizek pritisk, težje določiti kakor mejo previsokega. Praviloma je prenizek tisti pritisk, ki je manjši od 120-70, čeprav so tudi ljudje, ki zaradi dednosti nikoli ne presežejo pritiska 100-60 in nimajo zaradi tega nikakih težav. Toda večina ljudi se slabo počuti, če ima prenizek krvni pritisk. Nastopijo motnje v krvnem obtoku, avtomatično uravnavanje pritiska na stene žil ne poteka zadovoljivo. Organi dobivajo premalo kisika, predvsem možgani, ki so najvišja točka v organizmu.

Prenizek krvni pritisk je lahko posledica kronične ali akutne bolezni. Lahko pa nastane tudi zato, ker uživamo preveč zdravil, zla-

Lenoba, ki prihaja iz žil

sti pomiril, ali zato, ker se premalo gibljemo. Pogosto je prenizek krvni pritisk v obdobju pubertete, med menstruacijo, v nosečnosti in meni. Med mladimi, visokorastlimi, vitkimi ljudmi je izredno veliko hipotonikov, ugotavljajo zdravniki.

KAKO ŽIVIJO HIPOTONIKI

Za prenizek krvni pritisk so značilne vrtočave glave. Ko zjutraj vstanemo iz postelje, ali kadar čez dan preveč sunkovito vstanemo s stola se zavrti soba okrog nas, pred očmi se nam stemni in mrzel pot nam stopi na čelo. To pa zato, ker takrat, ko vstanemo, zaradi težnosti steče veliko krvi v noge, da so možgani nenadoma premalo prekravljeni. Pri drugih ljudeh se pritisk avtomatično izenači, pri hipotoničnih bolnikih pa gre to bolj počasi. Zato so ljudje s premajhnim pritiskom zjutraj lenobni in zaspani, šele po prvi močni kavi se toliko zdramijo, da lahko začnejo delati.

Pa tudi potem, čez dan, hipotonikom življenje ni lahko. Hitro se utrudijo, težko se osredotočijo in zberejo pri delu, kadar se naglo sklonijo, se jim zvrtil v glavi, pri srcu jih rado zbada, kadar se vreme spreminja, imajo težave in zdi se jim, da spijo manj, kakor bi morali spati. Zdravniki jim sicer zagotavljajo, da bodo zelo dolgo in zdravo živeli, ker srce in ožilje nista preobremenjena, vendar hipotoniku takšna tolažba ni dovolj. Zelel bi si živeti bolj dinamično...

Meno, ki je, kot trde strokovnjaki, lahko tudi dokaj kritično življenjsko obdobje, najpogostejše oz. skoraj sploh pripisujemo le ženskam — večini laično poučenih ljudi pomeni ta beseda zgolj prenehanje menstruacije, torej konec spolne razmnoževalne funkcije ženske (četudi ostaja spolno življenje normalno), uporabiti jo pri moškem, pa se jim zdi ne-normalno in nelogično. Pa ni tako: poznamo tudi moško meno, res pa je, da so težave, ki jih tu povzroča, bolj težave zaradi sprememb v duševnosti kakor pa zaradi sprememb v žlezah z notranjim izločanjem.

Pa če smo že začeli pri ženski: konec menstruacije povzroči začasno neuravnovesno delovanje žlez z notranjim izločanjem; menstruacija preneha naenkrat ali postopoma. Ženska se v tem času običajno slabo počuti in je razdražljiva. Pogosto ima težave s krvnim obtokom, obliva jo vročina, noge so težke... Mnoge ženske hočejo zato na vsak način menstruacijo umetno podaljšati in segajo po raznih hormonskih preparatih. To je lahko nevarno, kajti naravni ritem je treba spoštovati, naj bo še tako neprijeten.

Ženske, ki so v meni, naj predvsem pa-

ZDRAVLJENJE PRENIZKEGA PRITISKA

Tudi prenizek pritisk lahko zdravimo. Nujno je potrebna zdravniška pomoč bolnikom, pri katerih je prenizek pritisk povezan s kako drugo boleznijo, in pri starejših ljudeh z arteriosklerozo. Vendar se arteriosklerozo pojavlja pri prenizkem pritisku zelo redko, medtem ko je pri visokem pritisku dokaj pogosta.

Hipotonik si z zdravili pomaga le za prvo silo, spravijo ga na noge, naprej mora delati sam: veliko mora hoditi, plavati, teči, voziti kolo, prhati se mora izmenoma z mrzlo in vročo vodo in se masirati s krtačo. Vse to pomeže kri po žilah in poživlja pritisk. Prijetno in okusno zdravilo proti prenizkemu pritisku je kozarec (en sam!) penečega se vina v dopoldanskem času.

Če imate prenizek pritisk, pa se ne smete zanašati, da bo tako ostalo do konca življenja. V zrelih srednjih letih se dogaja, da se prenizek pritisk sprevrže v previsokega. Posebno pogosto pride do takšnih sprememb pri ženskah.

Vsekakor pa zdravniki priporočajo, naj ljudje večkrat kontrolirajo svoj krvni pritisk. Vsako spremembo naj vzamejo resno, da ne bodo prišli po pomoč in zdravila šele tedaj, ko bo za to že prepozno.

Kritična leta

zijo, da se ne zredijo, kajti odvečna teža ne vpliva samo na telo, tudi na duševnost! Povzroča dvig holesterola v krvi in s tem arteriosklerozo. Nevarnost rejenja pa je pri staranju skoraj splošna. Če veliko sedimo ali pa smo nenehno živčno utrujeni, se še hitreje redimo. Zato naj velja: z leti je treba vse manj jesti in se več gibati.

Ženske je tudi strah, da bodo z meno izgubile svojo ženskost. To je približno enak predsodek kot bojazen, da jim bo nosečnost za vselej pokvarila postavo ali da morajo takrat nujno res jesti za dva... Mena ni fiziološka drama, je povsem običajno življenjsko obdobje in tisti, ki se tega zavedajo, ne bodo nikdar videti stari — tudi počutili se ne bodo tako. Zato je v meni nevarnejše duševno staranje kot telesno: če hočemo živeti mirno, je treba staranje sprejeti; to pa ne pomeni, da ga sprejemamo pasivno.

Spremeniti je treba predvsem način življenja in prehrane.

Moški? Rekli smo že, da mu mena prinaša predvsem duševne spremembe. V tem času je med moškim in žensko čudno nasprotje: ona ima še spolne želje, četudi ni več plodna, moški ostane dolgo ploden, vendar si spolnih stikov želi vse manjkrat. Moška spolna moč je v glavnem odvisna od njegovega načina življenja in od čustvene vzdušja in nežnosti v okolju, v katerem živi. Mnogi, ki se pritožujejo nad impotenco, v resnici sploh niso impotentni: so samo živčno izčrpani od razburilivega in negotovega službenega življenja in od domačih nevšečnosti.

Tudi v meni je še kako koristen napotek: delajte zato, da boste živeli in ne živite samo zato, da boste delali! Enako kot s hrano! Napak je, da za mnoge, ki so v „kritičnih letih“ pomeni beseda zabava že najhujšo pregreho, da jim je vsak „konjiček“ neumnost, da se boje upokojitve, češ da so „s tem odpisani“.

Torej: naučite se živeti in bolje se boste počutili!

Močen vonj - velika vrednost

Česen (*Allium sativum* L.) je trajna rastlina, ki ima v zemlji čebulo, sestavljeno iz več manjših čebulic, strokov. Vsi ga dobro poznajo kot važno povrtnino, nenadomestljivo v kuhinji. Domnevajo, da je česen doma v jugozahodni Sibiriji. Od tam se je širil čez Orient in so ga poznali že stari Indijci, Egipčani, Grki in Rimljani. Danes ga kot kulturno rastlino poznajo po vsem svetu.

Česen je že dolgo cenjen in poznan tudi kot dobro domače zdravilo. Uporabljali so ga že stari narodi, priporočali stari zdravniki in tudi v novjšem času mu nihče ne odreka vrednosti.

Česen ima v čebulicah posebno snov aliin. Ta se pri izločanju spremeni v alicin, ki daje česnu svojevrstno močan vonj. V sebi ima tudi glukozo, fruktozo, saharozo, pektine, proteine, filosterine, encime ali kvasine, železo, kalcij, fosfor in žveplo. Bogat je tudi z vitamini A, B1 in C.

Redno uživanje česna obvaruje človeka pred mnogimi bolezenskimi težavami, ga krepi in varuje zlasti pred nalezljivimi boleznimi. Prav česnu pripisujejo dejstvo, da so ljudje, ki ga jedo, zdravi, vitalni in dočakajo visoko starost. Da dobi telo potrebno količino zdravilnih snovi iz česna, žadostuje, če pojemo dnevno en sam strok. Velike količine lahko vplivajo tudi škodljivo, ker povzročijo vnetje želodčne in črevesne sluzni-

ce. Kot pri vsakem zdravilu, tudi tu ne smemo pretiravati.

Česen je znan kot odličan baktericid in anti-septik. Najpomembnejša zdravilna snov v česnu, alicin, če z njim ne pretiravamo, poživlja prebavo, utrjuje črevesno sluznico, pospešuje gibanje črevesja in preganja njegovo vetrovnost. Njegova največja moč pa je v tem, da preprečuje rast in razvoj gnilobnih drobnorazmnoževalcev, ki povzročajo številne bolezenske težave. Zato je česen ali svež česnov sok kot dobro zdravilo pri vnetju sluznice, ki nastane zaradi okužbe npr. z grizo, tifusom, paratifusom, kolero in tudi s črevesno jetiko. Znano je tudi, da s česnom lahko odstranimo črevesne parazite, gliste in podančice, ker jih ohromi in jih tako lažje izločimo iz telesa.

Česen ima med drugim tudi to odlično lastnost, da urejuje krvni obtok, pospešuje propustnost žil in znižuje krvni pritisk. Prav zato v najnovejšem času priporočajo uživanje česna pri poopnenju žil, arteriosklerozi.

Raziskave so potrdile trditve starih zdravnikov, da je česen naravno zdravilo pri pljučnici, vnetju sapnic in tudi pri gripoznih obolenjih. S svojo antibakterijsko močjo tudi tukaj uničuje bolezenske klice, ki povzročajo vnetja, pospešuje izkašljevanje in znižuje telesno vročino.

V ljudski medicini uporabljajo česen za

zdravljenje številnih bolezni: vodenice, omedlevice, hripavosti, bolečega mokrenja, nespečnosti, mozoljavice in revmatičnih obolenj.

Čeprav se s česnom vsakodnevno srečujemo, bodisi kot s kuhinjsko začimbo, bodisi kot domačim zdravilom, se ga mnogi branijo zaradi njegovega močnega vonja. Toda tudi tu se da pomagati. Namesto belega česna, ki ima najmočnejši vonj, lahko uživamo blažji, rožnati česen. Lahko ga uživamo zvečer pred spanjem ali pred glavnim obrokom, da ostala hrana odstrani njegov vonj. Najbolj enostavno pa se znebimo močnega vonja po česnu, če na vrh pojemo še nekaj kislega zelja, prežvečimo svež list peteršilja ali nekoliko zrn pražene kave.

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 15. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Arsene Lupin milijonski tat — 12.10 Pri iskanju bodočnosti — 13.10 Poročila — 15.00 Dva v Arktiki — 16.30 Za predšolske otroke — 16.55 Mini-ČVS — 17.05 Pinocchio — 17.30 Risanka (serija) — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Mainz — 20.45 Šport — 23.10 Šport — 0.15 Poročila.

SOBOTA, 16. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Razmere kot v raj — 12.05 Nočni studio — 13.10 Poročila — 14.15 Halo, postrešek — 15.55 Jakob in Elizabeta — 16.00 Halo Spencer — 16.30 Viki — 16.55 Poročila — 17.05 Gradbišče — 17.30 Zgodbe o delfinu — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Avstrija danes z novostmi iz Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Glasbeni skedenj — 21.45 Šport — 22.55 Solid Gold — 23.35 Poročila.

NEDELJA, 17. 2.: 11.00 Ura tiska — 12.00 Šport — 13.00 Orientacija — 14.30 Zmešani profesor — 16.15 Zrcalne slike — 16.30 Aliče v čudežni deželi — 16.55 TV knjižna policija — 17.40 Helmi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.25 Govori visokošolski dušni pastir E. Bauer — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Gledališče — 22.15 Nočni studio — 23.20 Poročila.

PONEDELJEK, 18. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 TV kuhinja — 10.00 Šolska TV — 10.30 Zmešani profesor — 12.15 Starost in zdravje — 13.15 Poročila — 16.30 Za predšolske otroke — 16.55 Mini-ČVS — 17.05 Viki — 17.30 George — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.45 Magnum — 22.30 Drznost s fantazijo — 23.15 Poročila.

TOREK, 19. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Angleščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Avstrija II — 12.00 Ponedeljski šport — 13.30 Poročila — 16.30 Za predšolske otroke — 16.55 Mini-ČVS — 17.30 Tudi pošaliti se je treba — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Slike iz Avstrije

— 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Beljaško pustovanje — 22.15 Spevoigra — 23.45 Poročila.

SREDA, 20. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi pošaliti se je treba — 9.30 Francoščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Mali Arhimed — 11.50 Rešene Benetke — 12.05 Poročila in ozadja — 13.00 Poročila — 16.30 Sladkorček proti kašlju — 16.55 Mini-ČVS — 17.05 Pinocchio — 17.30 Vesele epizode o generacijskih problemih — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes z novostmi iz Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ena, dve, tri — 22.00 šport — 23.30 Poročila.

ČETRTEK, 21. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Šolska TV — 10.30 Tujec v gozdu — 12.10 Takrat — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 16.30 Za predšolske otroke — 16.55 Mini-ČVS — 17.05 Mils Holgersson — 17.30 Perrine — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Prvič, drugič in tretjič — 21.50 The Beggar's opera — 0.15 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 15. 2.: 16.15 Takrat — 16.30 Vrtnice iz Dublina — 17.15 Računalniška družina — 18.00 Panoptikum — 18.30 Koloradska saga — 19.15 Kdo nudi več? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Spremenjeni raj — 21.08 Modna revija — 21.15 Čas v sliki in politika v petek — 22.05 Najlepša javna hiša v Teksasu — 23.55 Poročila.

SOBOTA, 16. 2.: 15.30 Takrat — 15.15 Dva krat sedem — 16.00 Starost in zdravje — 17.00 Ljuba družina — 17.45 Kdo me hoče? — 18.00 Tedenski pregled — 18.25 šport — 19.00 Trailer — 19.55 Nova v znanosti — 20.15 Dve narodi — 21.45 Poročila — 21.50 Kaplan August Paterno odgovarja — 21.55 Folklorni večer — 22.40 Pozdravi iz „Cosa Nostre“ — 0.10 Poročila.

NEDELJA, 17. 2.: 9.00 Ludwig van Bethoven — sonata št. 20, op. 49-2 v g-duru — 9.10 Takrat — 9.15 Pleši z menoj — 11.00 ORF stereo koncert — 13.55 Kolesarsko sve-

lovno prvenstvo za profesionalce — 15.15 Operni bal — 10.55 Takrat — 17.00 Poznate melodije? — 17.45 Velika deselerica — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Primer za ljudskega odvetnika — 20.15 Pilota na poti v pekel — 21.55 Poročila — 22.00 Dinastija — Denverski klan — 22.45 Sedem dni športa — 23.05 Antonio Carlos Jobim na Dunaju — 23.35 Poročila.

PONEDELJEK, 18. 2.: 17.10 Takrat — 17.15 Stekleni človek — 18.00 Živalski svet — 18.30 Koloradska saga — 19.15 Kdo nudi več? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dolga pot v Alice Springs — 21.00 Risanka — 21.08 Kuharski mojstri — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Šiling — 22.05 Kar ste vedno hoteli vedeti o seksu... — 23.30 Nenavadne zgodbe Roalda Dahla — 23.55 Poročila.

TOREK, 19. 2.: 16.55 Takrat — 17.00 Šolska TV — 17.30 Orientacija — 18.00 Očarljiva Jeannie — 18.30 Koloradska saga — 19.15 Kdo nudi več? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Poročila in ozadja — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Filmski forum — 22.30 Največji ljubavnik sveta — 23.55 Poročila.

SREDA, 20. 2.: 16.15 Iz parlamenta — 17.30 Dežela in ljudje — 18.00 Policijska inspekcija 1 — 18.25 Takrat — 18.30 Pepelnica umetnikov — 19.24 Kdo nudi več? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Freud — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Kulturni žurnal — 22.30 Klekljanka — 0.15 Poročila.

ČETRTEK, 21. 2.: 15.55 Iz parlamenta — 17.10 Takrat — 17.15 Svet železnice — železnica sveta — 18.00 Prosim k mizi — 18.30 Koloradska saga — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Žena ob njegovi strani — 21.15 Čas v sliki s športom — 21.50 Klub 2 in poročila. PYKmD5

LJUBLJANA

PETEK, 15. 2.: 8.55 Rdeči prapor — 17.35 Poročila — 17.40 Šola za junake — 17.55 Grill Adams — 18.25 Obzornik ljubljanskega dnevnika — 18.40 V začetku življenja — 19.05 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Kako se snema poljudnoznanstveni film — 20.25 Ne prezrite — 20.40 Mike Hammer — 22.15 Dnevnik.

SOBOTA, 16. 2.: 8.00 Poročila — 8.05 Kmečke igre — 8.40 Otroška televizija — 9.05 Miti in legende — 9.50 Čudeži narave — 10.10 Obiskujemo slovenske muzeje in galerije — 10.55 Ljudje in zemlja — 11.25 Poročila — 15.30 Poročila — 15.35 Benji — 17.00 Košarka — 18.30 Boj za obstanek — 19.00 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 Dnevnik — 20.00 Beg v Atene — 22.00 Zrcalo tedna — 22.20 Video — 23.05 Poročila.

NEDELJA, 17. 2.: 8.25 Poročila — 8.30 Živ žav — 9.50 Življenje verdija — 11.05 Festival domače zabavne glasbe — 11.40 Oddaja za stik z gledalci — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Poročila — 15.00 Mostovi — 15.30 Gledališče v hiši — 16.25 Poročila — 16.30 Mož moje žene — 17.55 TV kviz — 18.50 Knjiga — 19.05 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Inspektor Vinko — 21.00 Športni pregled — 22.00 Svetovni pokal — 22.30 Poročila.

PONEDELJEK, 18. 2.: 8.45 TV v šoli — 12.30 Poročila — 17.35 Poročila — 17.40 Otroška televizija — 18.10 Kmečke otroške igre — 18.25 Podravske obzornik — 18.45 Glasbena oddaja — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Vdove — 21.30 Jazz na ekranu — 22.00 Dnevnik.

TOREK, 19. 2.: 8.55 TV v šoli — 12.30 Poročila — 17.35 Poročila — 17.40 Pedenžep — 18.10 Miti in legende — 18.25 Posavski obzornik — 18.40 Zabavnopoučna oddaja — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Kar misli si Mr. Flips — 21.15 Ustajanje pusta — 21.40 Pust na avstrijskem štajerskem — 22.05 Dnevnik.

Naša knjiga

v prenovljenih prostorih

Posebna ponudba

500 knjig po znižanih cenah!

Biografije iz zbirke ZNAMENITI SLOVENC

Ivan Cankar
Matija Čop
Alojz Gradnik
Simon Jenko
Dragotin Kette
Jernej Kopitar
Marjan Kozina
Fran Levce
Fran Levstik
Anton Tomaž Linhart
Josip Murn
Lili Novy
Jože Plečnik
France Prešeren
Janez in Jurij Šubic
Primož Trubar
Jurij Vega
Oton Župančič

vse knjige
samo

šil. 20.-

Iz Zbirke IZBRANA MLADINSKA MESEDA

Ivan Cankar
Angelo Cerkenik
Fran Erjavec
Josip Jurčič 1
Josip Jurčič 2
Bogomir Magajna
Fran Ksaver Meško
Josip Stritar
Matija Valjavec
Venceslav Winkler
Oton Župančič

vse knjige
samo

šil. 20.-

OTROŠKE KNJIGE PO 10.-, 20.- in 30.- šilingov

Romani domačih in tujih avtorjev po izredno ugodnih cenah

Drava -
Naša knjiga
Pavličeva 5—7,
9020 CELOVEC
☎ 0 42 22/55 4 64

Pridite in pobrsajte še med drugimi knjigami!
Pohitite! Število posameznih izvodov je omejeno

SREDA, 20. 2.: 9.00 Test — 9.15 TV v šoli — 12.30 Poročila — 17.35 Poročila — 17.40 Udarne brigade — 17.55 Obtoženi vojak — 18.25 Celjski obzornik — 19.05 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Kjer kukavica gnezdi — 20.45 Skupinska slika z gospo — 22.20 Dnevnik.

ČETRTEK, 21. 2.: 8.45 Test — 9.00 TV v šoli — 12.30 Poročila — 17.35 Poročila — 17.40 Čenčarija — 18.25 Severnopriforski dnevnik — 18.40 Mozaik kratkega filma — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.05 Tednik — 21.10 Železna doba — 22.30 Dnevnik.

Slovenski
VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10.
Uredništvo: 9020 Celovec, St.-Reprechter-Sträße 19/IV, tel. (0 42 22) 54 0 42, telex 42 20 86 snk a
Uprava: 9020 Celovec, Gasometerg. 10, tel. (0 42 22) 32 5 50.
Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

SLOVENSKE ODDAJE

AVSTRIJSKEGA RADIA vsak dan od 18.10 do 19.00

Pe 15. 2.: Koroški liki: Jaka Špicar (dr. R. Vospersnik) — Slov.pravorečje: O različnih oblikah soglasnika „r“ (J. Messner)
So 16. 2.: Duhovni nagovor, voščila
Ne 17. 2.: Ženitovanski običaji v Št. Jakobu
Po 18. 2.: Predpustni večer v Svečah pri Adamu
To 19. 2.: „Pust nas je obiskal...“ (poročila o pustovanjih)
Sr 20. 2.: H. Sattner-S. Gregorčič:

JEFTEJEVA PRISEGA — kantata (poje zbor „Jakob Petelin-Gallus“ iz Celovca pod vodstvom Jožka Kovačiča)

Večerna oddaja od 21. do 22. ure Slovenska klavirska glasba od srede 18. stol. do zadnjega desetletja (I. Dekleva)

Če 21. 2.: Rož-Podjuna-Zila: Radijski sodelavci poročajo

Pe 22. 2.: Domača imena v Ločah, 2 del (dr. A. Feinig)

ZVEZNA GIMNAZIJA ZA SLOVENCE V CELOVCU

OBJAVA

Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

- Po posebnem odloku Zveznega ministrstva za pouk in umetnost naj prijavijo starši svoje otroke, ki jih želijo dati v šolskem letu 1985/86 na gimnazijo, takoj po končanem prvem semestru tega šolskega leta, v času od 11. do 28. 2. 1985, ravnateljstvu Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Ob prijavi za sprejem je treba predložiti ravnateljstvu spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.
- Sprejemne izpite bo treba delati prijavljenemu učencu le v izjemnih primerih in sicer iz slovenščine, nemščine in matematike. Odločilno bo letno spričevalo. Termin za sprejemne izpite: sredo, 3. julija 1985.
- Konec maja 1985 bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca oz. o potrebi prijave k sprejemnemu izpitu.
- Zakasnele prijave bodo v izjemnih primerih še možne s posebnim dovoljenjem Deželnega šolskega sveta.
- Za vstop v višje razrede je potreben poseben razgovor z ravnateljem.

Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa se obrnete pismeno na naslov: Zvezna gimnazija za Slovence, Prof.-Janežič-Platz 1, 9020 Klagenfurt/Celovec.

dr. Reginald Vospersnik i. r.
Ravnatelj:

Misli k razpravi o enotnem slovenskem kulturnem prostoru

V zadnji bletih sledimo poglobljeni razpravi o enotnem slovenskem kulturnem prostoru. Postavljajo se nova vprašanja, nastajajo nove ideje in predlogi. Za nas koroške Slovence, ki živimo v republiki Avstriji ter smo avstrijski državljani in del avstrijske družbe, hkrati pa del celotnega slovenskega naroda, se to vprašanje seveda prav tako postavlja, morda celo bolj živo in konkretno kot za tisti del slovenskega naroda, ki živi v matični domovini. Zakaj? Zato, ker smo kot majhna narodna skupnost stalno ogroženi v svojem obstoju ter nas samo izredna aktivnost in delavnost, istočasna povezanost in sodelovanje z matičnim narodom lahko rešijo pred asimilacijo in izginotjem.

V tem smislu bom skušal razviti nekaj misli, ki bi jih morali upoštevati pri razpravi o tej problematiki. Mislim, da je važno, da za sodelovanje in povezovanje v prostoru, v katerem živimo Slovenci, uporabljamo izraz, ki naših sosedov, kateri živijo z nami v tem prostoru, ne bo motil in ki ga bodo razumeli. Izraz enotni ali skupni slovenski kulturni prostor tukaj brez dvoma ustreza, vendar ga je treba našim sosedom obrazložiti in tolmačiti tako, da ne bo prihajalo do nepotrebnih nespo-razumov.

V razpravi je premalo prisotno dejstvo, da v tem prostoru, o katerem govorimo, živijo skupaj z nami tudi Avstrijci, Italijani, Madžari in pripadniki jugoslovanskih narodov in narodnosti. Pri posameznih slovenskih kulturnih delavcih opažamo določeno zmedo, ko govorijo o tradiciji in argumentih tako, kakor da bi v tem prostoru živeli Slovenci sami.

Slovenci v Avstriji, Italiji, na Madžarskem in v Jugoslaviji imamo seveda tudi sosedje. Naloga nas vseh je, da skušamo s temi sosedji razvijati čim boljše odnose in sodelovanje. Ti odnosi morajo razumljivo temeljiti na načelih enakopravnosti. Sosedje moramo seznaniti z našo staro in novo zgodovino ter jim tolmačiti, s kakšnimi problemi se srečujemo danes; imeti pa moramo predvsem konkreten koncept pospeševanja kulturne izmenjave z narodi, ki živijo z nami v tem skupnem prostoru.

Poenostavljena trditev, da nas sosedje nočejo razumeti, namreč ne odgovarja v celoti dejstvu. Upravičeno se moramo vprašati, ali imamo v svojih narodno-političnih konceptih vgrajene tudi oblike povezovanja, informiranja in sodelovanja? Koroški Slovenci lahko iz izkušnje govorimo, da je sicer res, da v našem prostoru živi na tisoče ljudi, ki so nestrpni do slovenske narodne skupnosti, da pa je prav tako res, da imamo zlasti med mlado generacijo čedalje več demokratično mislečih, ki se zavedajo usode povezanosti v skupnem prostoru in se zato vedno bolj angažirajo za enakopravnost Slovencev. Najbolj živo potrjuje to ravno sedanja razprava in borba za ohranitev in izboljšanje dvojezičnega šolstva.

Naša osnovna naloga je, da si prizadevamo, da bo jutrišnji dan slovenskega naroda še bolj perspektiven, da bodo narodne skupine manj ogrožene. Pri tem je posebno važno, da se ne pustimo spraviti v geto. Zato se moramo postaviti proti vsem poskusom getoizacije — vseeno, ali prihajajo od nemško-nacionalne strani ali tudi od nekaterih kratkovidnih slovenskih kulturnih in narodnopolitičnih delavcev, ki mislijo, da slovenski narod lahko preživi v svojem getu.

Radiški ples

9. radiški ples je tudi letos spet vsestransko uspel. Tokrat je ples obiskalo predvsem veliko gostov iz drugih krajev, čeprav so na isti termin plesali tudi v Sentprimozu in v Hošičah. Na začetku je vse goste pozdravil predsednik društva Ludvik Ogris, radiški moški pevski zbor pa je glasbeno otvoril ples. Vabilu društva se je odzvala tudi vrsta častnih gostov med njimi dež. posl. El-

Osebo se zavzemam za takšne oblike povezovanja v tem skupnem oz. enotnem slovenskem kulturnem prostoru, ki naj bi vsem delom slovenskega naroda omogočale čim boljše medsebojno komuniciranje, spoznavanje in oplajanje. Temu namenu služijo stalni informativni, kulturni, gospodarski, športni, politični in drugi stiki. Seveda pa Slovenci, ki živimo v Avstriji, pri tem ne potrebujemo nikakršnega kulturnega papeštva iz matične Slovenije, temveč želimo biti subjekt našega delovanja in naše kulture — in mislim, da to smo, da to vedno bolj postajamo in se v tem smislu tudi povežemo z deli slovenskega naroda, ki živijo v štirih evropskih državah.

Prav je, da se o teh oblikah sodelovanja pogovarjamo, da vodimo razprave, da vnašamo nove argumente, vendar ne sme ostati pri načelni diskusiji. Predvsem tisti deli slovenskega naroda, ki so najbolj izpostavljeni asimilaciji, potrebujejo čim bolj konkretne oblike povezovanja. In bi tukaj postavil kar nekaj konkretnih vprašanj: Kako je možno, da med Celovcem in Ljubljano ni rednih avtobusnih zvez? Kako je možno, da vožnja z vlakom med Ljubljano in Celovcem traja skoraj 5 ur (torej dalj kot med Celovcem in Dunajem)? Kako je možno, da na južnem Koroškem, kjer živimo Slovenci, še vedno nimamo možnosti rednega in nemotnega sprejemanja slovenske televizije? Kako je možno, da dnevni tisk potrebuje iz Ljubljane do Celovca cel dan in ga torej prejmemo z eno ali pogosto celo večdnevno zamudo? Zakaj so središča slovenskih kulturnih in družbenopolitičnih delavcev vrsto let iskala intenzivne stike predvsem z Milanom, Münchnom in Dunajem, niso se pa zavedala, da bi morali oblike sodelovanja razvijati predvsem tudi v obmejnem prostoru?

Zal med Slovenci še vedno srečujemo dosti takih, ki žalujejo za avstroogrsko ječo narodov, ki je svojo vlogo odigrala s tem, da je malim narodom lomila hrbenico. S tem je bistveno prispevala k temu, da se je nemški človek v Evropi postavil nad druge narode in povzročil morijo, ki je terjala 50 milijonov žrtev. Toda preživimo lahko samo tako, da bomo enakovredni, samozavestni partner avstrijskemu, italijanskemu, madžarskemu in drugim narodom; da se bomo zavedali, da je izpoved naše kulture prav tako avtohtona in močna.

Z jadikovanjem in pomilovanjem vsekakor ne bomo mogli premagati težav in nalog, ki nas čakajo v prihodnjih letih in desetletjih. Prav tako tudi ne z izgrajevanjem geta, v katerem naj bi idealistično živel slovenski narod. Mislim, da se upravičeno vprašamo, kako je možno, da velik del maturantov slovenskih srednjih šol tako v Celovcu kot v Ljubljani, v Mariboru in v Trstu ne pozna tudi slovenskih označb krajev na narodnostno mešanih območjih in se zato dogaja, da prihajajo k nam v Ferlach in Eisenkappel, medtem ko se mi vozimo v Trieste in Gorizijo.

To je nekaj misli in vprašanj, na katera bomo morali najprej odgovoriti sami, šele potem se bomo mogli pritoževati, da nas drugi premalo ali sploh ne razumejo. Vendar pa je ob koncu treba poudariti, da je naša perspektiva kljub vsem pritiskom, ki smo jih preživeli v preteklosti in smo jim izpostavljeni danes, vsaj toliko obetavna, kot to velja za druge narode v Evropi.

Feliks Wieser

SŠK Obir odlično pripravil mednarodno sankško tekmo za pokal regije Koroška - Slovenija

Sankške tekme za pokal regije Koroška Slovenija se bodo v prihodnjih letih verjetno razvile v pomembno nadregionalno prireditve. Zadnjo soboto so s tekmo na progi „Ojstra“ v Lobniku zaključili letošnjo prireditev. Žal je bilo letos izvesti le dve tekmi (o jeseniški smo poročali zadnjič), ker sta tekmi v Svečah in Trzinu izpadli.

1355 metrov dolga proga v Lobniku je ob tej priliki pokazala, da je tehnično dosti zahtevna za takšne mednarodne tekme. Člani Slovenskega športnega kluba Obir iz Zelezne Kaple s številnimi pomagači so jo odlično pripravili in proga je nudila vsem 88 tekmovalcem iz 13. klubov s Koroške in Slovenije odlične pogoje.

Posebno pozornost so gledalci posvetili domačim sankšcem, z Regino Smrtnik na čelu. Le ti pa niso bili razočarani, kajti Regina je prepričljivo zmagala v skupini žensk. Bila je tudi v skupnem seštevku najboljša. V Lobniku pa so se izkazali tudi še drugi člani SŠK Obir. Tako je Flori Miklau osvojil pri seniorjih odlično drugo mesto. Tudi Hanzi Smrtnik (10. mesto) in Jozi Karničar (11. mesto) sta se dobro uveljavila v skupini moških, kjer je konkurenca največja, to dokazuje tudi dejstvo, da je v tej skupini zmagal avstrijski prvak Roland Trattnig iz Feld am See.

Po tekmi je sledila v hotelu Obir podelitev nagrad, ki je bila povezana s kulturnim sporedom. Prof. Mirko Oraž, predsednik SŠK Obir, je pozdravil ženski oktet SPD Obir, folklorno skupino SPD Zarja ter karate skupino iz Skofje Loke. Prav ta-

ko je pozdravil delegate Koroške in slovenske sankarske zveze g. Schretterja in g. Poljnerja.

Oba sta se zahvalila domačemu društvu za odlično izvedbo tekme in poudarila, naj bodo tovrstne športne prireditve v korist prijateljskim odnosom med Koroško in Slovenijo.

Na žalost smo pogrešali na tej prireditvi zastopnike občine Zelezna Kapla. S svojo navzočnostjo nas je potrdil v našem delu le občinski odbornik EL Zelezna Kapla, Lado Hajnžič. Ni nam jasno, zakaj ni bilo no-

hena vidnega zastopnika občine pri tej za celotno občino zelo pomembni športni prireditvi. Ali jih je mar metilo, da je to tekmo organiziral slovenski športni klub? Pogrešali pa smo tudi zastopnike slovenskih osrednjih organizacij.

Predsednik prof. Mirko Oraž pa se je še prav posebej zahvalil vsem, ki so pomagali pripraviti progo. Zahvalil se je darovalcem pokalov, družini Sedolšek-Mikejevem, grofu Thurnu, Antonu Pečniku, požarni brambli Zelezna Kapla, rdečemu križu in kuharicam.

REZULTATI

Mladinci: 1. Krasnig Christian, REG Suetschach 1.35.72 — Juniori: 1. Karničar Rudi, SŠK Obir 1.38.56 — Moški: 1. Trattnig Roland TVN Feld am See 2.50.53 — Seniori: 1. Spöck Jürgen ESV St. Veit 3.04.80 — Dvo-sedežne sanko: 1. Trattnig-Rabitsch TVN Feld am See 1.27.51 — Ženske: 1. Karničar Inge AK Obir 1.44.88 — Moški: 1. Hribernig Florian TVN St. Margarethen 1.32.64 — Tek-mova/na sanko: 1. Wielitsch Andrea, ASKO Finkenstein 1.35.75 — Juniori moški I. 1. Zura Walter TVN St. Margarethen 3.12.37 — Jun. ori moški II. 1. Karner Stefan WSV Frantschach 2.55.66 — Ženske: 1. Smrtnik Regina, SŠK Obir 3.04.09.

SKUPNA OCENA sankških tekem za pokal regije Koroška - Slovenija 1984-85

Ženske: 1. Smrtnik Regina, Koroška 6.27.50 — 2. Smid M., Slovenija 6.44.55 — 3. Tolar Tinka, Slovenija 7.08.96 — Juniori: 1. Knauder Klaus, Koroška 6.13.45 — 2. Bernik Simon, Slovenija 6.14.69 — 2. Rakovec Vili Slovenija 6.21.03 — Moški: 1. Trattnig Roland, Koroška 5.57.82 — 2. Česn Drago, Slovenija 6.09.51 — 3. Prevč Marjan, Slovenija 6.11.53.

Izvezno - uvožno podjetje v okoli-ci Brnce išče

TAJNICO

z znanjem slovenščine, nemščine in angleščine. Nastop službe takoj možen, plača po dogovoru. Interesenti se naj telefonično javijo pod tel. števil. 0 42 57-31 19 ali 29 0 05

Regina Smrtnik si je osvojila pokal regije Koroška-Slovenija v ženski skupini.

Erich Kreutzer dobil Ziljski pokal

65 skakalcev iz Slovenije in Koroške se je borilo na dobro pripravljeno 60 m skakalnici v nedeljo v Zahomcu za Ziljski pokal. Kljub neprijetnemu vremenu, — veter je otežkočil skoke — je športno društvo Zahomec, s trenerjem Francjem Wiegletom na čelu, pripravilo odlično mednarodno tekmo.

Zmagovalec Ziljskega pokala je postal junior Erich Kreuzer iz Bleiberga. Pripomniti pa je treba, da je manjkal domačin Franci Wiegler, ki se je udeležil tekem za evropski pokal na Francoskem in ki se te dni kot član avstrijskega moštva v Švici bori za točke za svetovni pokal. Prav tako med tekmovalci ni bilo novega koroškega prvaka Günterja Strannerja. Zahomčana Pavel Erat in Norbert Mörtl sta pri juniorjih zasedla drugo in tretje mesto, veter pa jim res ni bil naklonjen. Zahomčani so odnesli zmago tudi pri solarjih.

NAMIZNI TENIS

Obirčani senzacionalni

Neverjetno! Zastopnikom Slovenskega športnega kluba „OBIR“ je v soboto zvečer v glavni šoli Zelezne Kaple uspela prava senzacija. „Smrtnikova Trojica“ je bila na ta večer tako razpoložena, da je porazila tretjevrščen(!) Mostič gladko s 7:3! Korčani so si s tem nepričakovanim zmago slavjem znatno izboljšali položaj na lestvici prvega vzhodnega razreda. Zdaj je SŠK namreč predzadnji in možnosti za obstoj v razredu so na vsem lepem spet realne. Najboljši Smrtnikov — Zdravko — je tolkel vse po vrsti, Franc-Jozef in Vladimir pa sta ga seveda krepko podpirala. Vsak od njiju je zabeležil po dve točki in prav to je bilo tudi odločilno. Bravo fantje!

Norbert Mörtl (štev. 58) je bil tretji pri juniorjih

NOGOMET:

Mostič - SAK 1:3 (1:1)

Vse kaže, da je Slovenski atletski klub že mesec in pol pred nadaljevanjem prvenstva 1984-85 in pred pripravami, ki bodo trajale od 22. februarja do 3. marca tega leta v dobri fizični in psihični pripravljenosti. To učinkovito potrjujejo rezultati odigranih tekem. SAK je najprej remiziral s celovskim PSV-ASK (1:1), nato je ugnal še PLIBERK s 3:1 in minulo soboto še MOSTIČ z istim rezultatom. Vsi nasprotniki igranja razred višje — v koroški ligi —, še bolj pomembno in tehtno pa je, da se kar vsi trije klubi nahajajo v zgornji polovici lestvice. Mostič je celo koroški viceprvak! Trener JAGODIČ je zaenkrat zadovoljen: „Prijateljske tekme so eno, prvenstvo drugo. Vendar imajo tudi take pripravljane tekme pomen in vrednost. O rezultatih sem sam presenečen, čeprav niti enkrat nisem nastopil kompletno. Do prvenstva je še dolgo in upam, da bomo v tem slogu nadaljevali.“

Proti Mostiču se je slovenska enajsterica predstavila s hitrim in borbe-

nim nogometom. Zmaga je povsem zaslužena, saj so SAK-napadalci izpustili še vrsto zrelih priložnosti — med drugimi je Raczyński zastrelil enajstmetrovko). Gole na tej tekmi so dali Mladen Jovičević, Jože Gregorič in Marjan Velik, ki je po dolgi pavzi spet zaigral in to presenetljivo dobro.

VII. zimski pohod „Arihova peč“

ob 40-letnici pokola borcev pod Arihovo pečjo, bo v nedeljo, 3. marca 1985 s pričetkom ob 10. uri pri Polancu na Čemernici

Slovenska prosvetna zveza vabi na

SEMINAR O ORGANIZIRANEM KULTURNEM IN PROSVETNEM DELU,

ki bo v soboto, 23. 2. 1985, ob 15.30 uri v Kulturnem domu na Radišah!

Predavata: dr. Janko Malle — Več kulturnega dela, manj narodne zavesti? — Tomaž Ogris — Naša kultura v našem času.

frieda Vanek, župan Zrelca dipl. inž. Ernst Dobernig, predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser, predsednik NSKS dr. Matevž Grile in predsednik SPZ Tomaž Ogris. Ljudje so do jutranjih ur plesali in se zabavali, kar dokazuje priljubljenost tega plesa. Gotovo se bodo vsi tudi drugo leto udeležili te prijetne domače prireditve, kajti drugo leto bodo društveniki pripravili že 10. — torej jubilejni — Radiški ples. F. W.